

A szerkesztő lakása:

Rimaszombat, Deák Ferencz-utca 12. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

B lyegtelen levelet nem fogadunk el.
Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre 4 ft.
Fél évre 2 ft.
Negyedévre 1 ft.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Janosi-utca 35.,
illetve Ki-pást-tér 4. sz. alatt
R Vozáry Gyula tanárnál. — Ide
intézendők a kiadóhivatalt illető
előfizetés, hirdetésny. nyilttér
és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor tér-
fogata 6 kr.
Bélyegdíj minden beiktatás
után 30 kr.

Nyilttér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala Rimaszombat Janosi-utca Ozikora-féle házban, nem különben minden hazai postahivatal.
Az előfizetés legezelszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Új kötelességek.

Budapest, szept. hó.

Rimaszombat sokáig vágyott a vármegyei hegemoniára, végül sok küzdelem után elérte azt. Első város azon megyében, melyben egykor járásával együtt jövevény volt. Mindamellett érezük mindnyájan, hogy az elért eredmények új feladatok forrásává váltak. Szépészeti tekintetben a feladatok forrásává váltak. Szépészeti tekintetben a feladatok forrásává váltak. Szépészeti tekintetben a feladatok forrásává váltak.

Ma nálunk főleg csak rokoni kötelek tartják össze úgy a hogy az egyéneket, bár ezek is könnyen szétrepednek, ha osztály, örökség vagy más vagyoni érdekek kerülnek a játékba. Ezen túl a társasélet legfőleg a kaszinó tarokk-partie-ira, a nyári kaszinóra, vagy a kávé és sörlőházban eltöltött félórákra szorítkozik.

Nekünk úgy látszik, hogy ez kevés, hogy a fejlődésnek más irányt kell venni s hogy társadalmi életünkben a nőknek tágasabb tért, nagyobb befolyást kell biztosítaniuk annál, mivel a mai viszonyok között rendelkeznek. Jelenleg a társadalmi életből jó formán ki vannak zárva. A férj dörmögő hangulatba esik, ha nevével látogatáshoz kell menni, az ifjuság kerüli a lányos házakat, nehogy vélegény hírébe jusson idő előtt, s mondjuk ki a valót, a nő csak nagyon rövid ideig képezi reánk, nézve az emelkedésnek, a finomulásnak és nemesbülésnek forrását.

Pedig nézetünk szerint, a jövővel szemben állva, szükségünk van mindezen tulajdonságokra. Illő tehát, hogy gondolkozzunk ezen kérdés fölött s figyelmelegyünk ezen okokat, melyek miatt idáig hasonló kezdeményezések rendszeresen megúsultak.

Bizonyos fokig külön világot mért ki a sors a férfiak és nőknek, más feladatokat és kedvteléseket, a nélkül azonban, hogy teljesen elválasz-

totta volna őket egymástól, s mi botorul cselekszünk, ha az elválást tovább visszük.

Ezzel ellenkezőleg az egyesítés felé kell törekednünk. Nem kell megelégedni azon érintkezési pontokkal, melyeket egyedül a szerelem hoz létre, igyekeznünk kell kevésbé intenzív de még mindig kellemes élvezetekre tenni szert, cultiválva a nők társaságát.

Ez érintkezés csiszolja a modort, szelidíti az erkölcsöket s megőrzi a vad kedvtelésektől.

A mult századei Franciaországban ugyan értettek az élvezetek osztályozásához és ezek koronájának a salont, azt a bizalmas baráti kört tartották, hol egy erre alkalmas nő elnöklése alatt irodalmi, politikai és szépművészeti tárgyak megvitatásával tölt el az este.

Egy ildomos, tapintatos nő kiválóan alkalmas arra, hogy a vitát vezesse és a szenvedélyeknek parancsoljon.

Nem vagyunk annyira elfogultak, hogy azt higgyük, hogy ilyen szalonokat teremteni nálunk egy hamar lehető volna. Nem, ez sokáig lesz még lehetetlen, a mint annak bizonyult a fővárosban is, de törekedni e cél felé lehet, s már e törekvés is nagy eredmény lenne.

Előbb persze meg kell szoknunk, hogy lehet mulatni cigány, bor és kártya nélkül is; hogy szellemi élvezetek is képezhetik vágyaink tárgyát.

Az első lépést azonban a nőknek kell tenni, azon modorban, mely képes a férfit lekötni még akkor is, ha a „grande passion“ a szerelem lehetősége már ki van zárva. Feledtetni velük a pipafüstös kártyázó szobák kényelmes feszélytelenségét, megbarátkozva azon tárgyakkal, melyek a férfit érdeklik, lekötik előtérbe hozni, mindazt, mi a társaság egyes tagjaira nézve kellemes, kerülve mindazt mi kellemetlen lehet.

A nők hatalma s uralkodásának tere így nagyban tágulna, erkölcsi és szellemi értékük nagyban emelkednék.

Szép toilette, előnyös külső sok, kétségkívül,

de nem minden, s a hódításnak ezen eszközei épen azon férfiak fognak csütörtököt mondani, a ki legtöbbet ér, mert a nőkben még mást is keres.

A felső osztályokban uralgó felfogás szerint a nők hivatása, hogy szép, kedves és kellemes legyen, mi e két utolsót nem tudom miért, elengedjük könnyen, pedig a legtöbb esetben többet érnek az elsőnél, a mi nem is egyéni érdem, hanem a jó sors ajándéka.

Más oldalról a férfiaknak is be kell látni, hogy kölcsönös jóakarattal és némi hajlékonysággal mellett módjukban áll szebb világot teremteni a mainál.

Igy szaporodnék az együttléti öröme, emelkednék a társalgás értéke, a nő nyerne értelem, tapasztalatokban, a férfi gyöngédség és kellemességben. Oly tulajdonok, melyek sok esetben többet érnek aranyból és ezüstből.

Városunkból csaknem évente kerül egy eszméző serdülő ifjú a felsőbb intézetekben. Figyelemmel kísérve őket s leszámítva a kivételeket, alig lehet tőlük megtagadni a szorgalmat, törekvést, sőt sok esetben a határozott tehetséget. Az a mi csaknem kivétel nélkül hiányzik nálunk az, a mit a francia „savoir vivre“-nek nevez az élnitűdés, a modor.

Nem egyszer ez az oka, hogy nagyon csekély jutalommal kénytelen beérni az, ki tehetsége és törekvésénél fogva többet érdemelt.

Sokat adunk a puritan erkölcsökre magunk is, de nem lehet eltagadnunk a modor fontosságát. Valóban igaza van Lord Chesterfieldnek a mult század egyik legeszesebb diplomatájának, hogy a modor „ékesíti s a tudományt és erényt egyaránt új erővel és fényvel gazdagítja. Előkészíti és egyenesíti a haladás útját, s félek, hogy az emberek nagy többségénél nagyobb hatást tesz mint akár a tudomány akár az erény!“

De hogy ezt a mi világba lépő ifjú nemzedékünk elsajátíthassa, meg kell sok helyt változni

TÁRCSA.

London, augusztus hó.

Budapestén élve, sokszor hallottam a köz- és magánépületeknek nem mindig jól alkalmazott luxusát, szükségem túl menő terjedelmű azzal védeni, hogy szükségünk van rá, mert Bécs tulszárnyal s háttérbe szorít különben bennünket. Ez főrv az új országház mellett is.

Ha mi csak azon a nyomon akarjuk keresni a nagyságot, melyen Bécs híressé vált, e fölfogásnak van némi jogosultsága, bár bizonyos, hogy Bécsnél elérni és homályba ejteni ezen az uton nem fogjuk. De talán lehetséges volna nekünk új irányokat is keresni.

London a maga füstös, ódon, sok helyt évszázados magánházaival, szűk, görbe és sötétes utcáival nem vágyik Páris boulevardjai után. E nemzet érzi, hogy más hivatás vár rá mint könnyűvérű, eleven szomszédaira. A nélkül, hogy lenézne az általuk elért eredményeket, halad a maga útján.

A forgalom, mely a Themsen kifejlik s az utcákat ellepi, szükségképp sok piszkot, szemetet hagy maga után, a köd és füst bevonja az épületeket, a nemzeti dícsőség emlékeit, borongós hideg színt ad az egésznek.

Arra nézve azonban, ki érdeklődik a nemzetek fejlődése iránt, a ki tudja, mennyi nagy eszme, mennyi új világosság szállt föleg az utolsó században Angliából szét, arra nézve nem lesz e reneteg város kevésbé érdekes Páris minden örömeinél.

Eljutva arra a pölczra, hogy gazdagság tekintetében első helyen állanak a világon, megszálládiva világra szóló kereskedelmüket, elterjesztve találmányaikat, mai nap az angolok a szerzetek fenntartásán, a régebbi kezdemények kifejtésén munkálnak.

Mig mi azon jajeszkelünk, hogy nemzetünk szaporodni nem bír, sőt phyzikai tekintetben inkább hanyatlak mint javul, azalatt az angolok a tul népesedés miatt vannak bajban.

Magának Londonnak fejlődése olyan, hogy alig van hozzá fogható a világon. Gyorsan emelkedett Budapest is, de ezt az iparnak, kereskedelemnek, a nemzet értelmiségének koncentrációja mellett könnyen el lehetett érni. London azonban nem absorbeálja a nemzet erőit, fejlődik mégis folyton, megszakítás nélkül.

Amyi között, mit Londonban bámulni tudunk leginkább meglep bennünket az, hogy e város mennyire egészséges. Itt ezer ember közül csak 18—19 hal el, míg Budapestén 31—33, keso kort ér el a felnöttek nagy része, s a férfikor tapasztalatait, az öreg kor tisztult értelmével rostálva fordítja saját és nemzete javára. Erő és egészségtől duzzadó arezok mindenfelé s lehet e esodálni, ha az, kit nem köt szobához a kör, ki nem érzi testi bajok által apasztatni erőjét többet bír, többre vállalkozik, többet ér el, mint az kinek létét rövidre mérte ki az ég s ki ezalatt is csak rövid időközökben élvezi azt az érzést, mit az erő és egészség ad.

Menyi munkába, fáradságba és időbe fog kerülni mig nemzetünknek megszerezhetjük a fejlődés és imponáló sikereknek egyik fő feltételét, az egészséges hosszú életet!

London csak nagysága és óriási forgalmával imponálhat kívülről, de minél inkább betudunk hatolni a nemzet jellemébe, minél apróbbra megismerkedünk a nemzeti élet részleteivel, annál inkább fogjuk esodálni azt a termékenységét, mely e füstös, ködös szigeten eszmék és törekvések tekintetében nyilvánul.

A phyzikai egészségen kívül, a melyre utaltunk, nehéz munkába kerül az erkölcsök conserválása is. A mai nagy város rosszabb e tekintetben a vadonnál.

Több alkalmat nyújt a bűnre, a romlásra, mert több a csábítás, a rokonlekek könnyebben föllelik egymást és alkotnak koalíciót a társadalom ellen.

E lap egyik vezércikke utalt nemrég azon corruptióra, mely, az alsó néposztály női közt városunkban is mutatkozik. Pedig mily kevés itt a csábítás, mily erős aránylag a közvélemény ellenőrzése, mig nagy városban mindez másként van. Ily viszonyok közt is fenntartani a vallásos és erkölcsi érzést, a családi élet szeretetét, a nemesebb kedvtelésekhez való vonzódást, ez azon feladat, mit az emberbarátok csapata Londonban és szerte Angliában maga elé tűzött s küzd érte türelem és kitartással, mert a nélkülül eredményt Angliában elérni ép ugy nem lehet mint nálunk.

E törekvés hozta létre a Peopls Palace-t, a nép palotáját. Londonnak keleti részét lakja a legszegényebb néposztály, munkások és munkátlanak, szerenésellen, de beestület embereket, elzüllött kalandorokkal vegyest. Itt emelkedik e nagy vörös téglá épület, melynek hivatása, hogy a koresmák, pálinkás bódék és kártyaházak közön-

ségét magához vonzza. Kegyes alapítvány ez is, mint Angliában csaknem minden közintézet. Szépségre nem tart igényt, de dícseszkiz azzal, hogy hasznót sokat tett már idáig is.

A nagy tágas concert-terem melyet a királyné szobájának neveznek, jelenleg üres, de nagysága, kitűnő acustikája meglep. Fenn királyi nők szobrái, köztük Mária Terézia, „Magyarország királynője.“

E terem mögött a könyvtár emelkedik. Csöndes, nyugodt, jól ventilált és világított hely, telve a legjobb szerzők műveivel, a falakon utasítás olyanok számára, kik kezdők valamely tudományban az iránt, mily műveket s hogyan olvassanak, vagy tanulmányozzanak át. A nyomtatott betűk monotonitását értékes festmények élvezetével válthatjuk föl, melyeket a rendezők gondos keze a még füresen maradt falakra helyezett. Egyébiránt az intézetnek külön képtára is van, mert az aesthetikai izlés fejlesztése szintén egyik egyik a „negyedik rend“ emelésének. A főépületben vannak elhelyezve a tantermek, egyes iparágakat vagy magasabb technical ismereteket elsajátítani vágyók részére. Mindezen tanfolyamok teljesen ingyenesek.

Aztán vannak a fürdők, az állatsereglet, a vendéglő, hol azonban szeszes italokat aranyért sem lehet kapni, bilárdok, ugy hogy egy két pennyért — 5—10 kr. — egy egész estére szóló élvezetet szerzhetünk, a mi mindenetre olcsóbb a koresmánál, hol 10 kr-t fizetünk egy korty whiskyért. Azon intézeteknek száma, melyek hasonló czéllal állitattak, Londonban igen nagy s ha olvassuk az alsó néposztály jellemzését 50 év előtt, ha összemérjük a multat a jellel, nem lehet eltagadni az eredményt.

Az angoloknál nemesak a vagyon, hanem a morális erő is napról-napra emelkedik s ez képezi emelkedésüknek biztosítékát.

A „Commercial Street“-en sűrűn sorakozott néptömeg akasztja meg kocsinkat. Elöl zenekar, lengő zászlók, kocsikon grotesque csoportok, kifeszített vászonlepedők furesa, de szenvedélyes jelszókkal, mi ez?

A dock munkások demonstrációja, 30—35 ezer ember együtt. Az utca sarkon közönyösen áll a rend sisakes öre, egykedvűn nézi az egészet, mintha mondaná „vidi alios ego iam . . .“ a nép üdvözli a menetet mindenütt, van némi zaj, láрма, de az élet azért hőmpolyög tovább, a rendnek, törvénynek uralma nem szűnik meg egy percze sem, pedig milyen nagy érdekek forognak szobán. —

a szülői házba uralgó hangnak, módosulni kell kiesi városunk társas életében nyilvánuló érintkezési formáknak. A rozszakartu pletykák helyébe a kölesönös jóakarataknak, elnézésnek kell lépni s igyekeznünk kell lehetőleg minden dolgot jobb oldalról fogni fel.

Ily módon hisszük, élénkebbé válik majd társas életünk, lehull sok korlát, mely előbb az egyest az egyestől, a nőt a férfitől elválasztá, távontartá, a sürűbb érintkezés esiszolni fogja a modort, tért és gyakorlatot nyit a társalgásnak s mi emelkedni fogunk e tekintetben is az a niveau felé, hol a „művelt“ nemzetek állanak. B.

Szemle.

Van egy boldog ország, — de nagyon messze van tőlünk, — a hol a föld alatt jeget aszalnak és a föld felett zabot termelnek az emberek; feketesárgán beszélnek és piros-fehérvöden éreznek, a mi mindenestre jobb mintha megfordítva volna; — erdőiben őzek és medvék tanáznak, s patakjaiban pompás pisztrángok uszálnak, egyszerűval afféle tejjel-mézszel gazdag Eldorádó az, a hova szívesen ellátogatnak távolabbi országok lakói is.

A minap éppen a mennyei birodalomnak valami nagy muftija Ká-Ró Lu-Li érkezett oda. Persze, ha ilyen nagy ur utazik, hát temérdek a velejáró eseléség: béres, strázsák, kocsis, fullajtár stb. kiket aztán egy főmindenes igazgat, a ki valamennyinél nagyobb egy lófejjel s rendszert ostobább is.

Ennek a főmindenesnek első kötelessége abból áll, hogy minél nagyobb bakokat lőjjön; a nagy mufti ha ebédet ad, a főmindenes kötelessége elfelejteni hogy kiket kell meghívni, a főorvos helyett a lóorvost, a királybíró helyett a kisbírókat invitálja meg. Ily módon aztán sikerül igen mulatságos epizódokat létrehozni, miket a nagy mufti jókat mosolyog, hanem a galléria — a misera plebs — is mosolyog, de a főmindenes ügytelenségein és találó éleket gyárt a nagy mufti főmindenesének epochalis butaságairól.

Az elébb említett látogatáson többek közt jelen lévén egy nagy ur is, a kit szörnyen felbosszantottak a főmindenes baklövésai, annak nagy elbizakodottságát bírálgatva, egy jó görög epigrammát travesztált a derék úrra, midőn környezetéhez fordulva mondá:

„Szeretném ezt az embert megvenni annyért, a mennyire én becsülöm és eladni annyért, a mennyire ő maga-magát becsüli. Az volna aztán a brillians gscheft!“

.... A nagy ur ohajtása azonban pium desiderium marad alkalmasint, mert megvenni is bajos volna — olyan olcsón, de olyan drágán eladni meg — egyáltalán lehetetlenség.

Különbö is annak a „briliáns gscheft“-nek összes hasznából nekünk alig jutna valami. Arra legfeljebb a hernyóvidéki jótékony egyetek tart-

Este a lapok nyugodtan beszélnek el a mi történt. A kérdés elvi oldalai itt már tisztázva van régen, azon a határon, mit törvény és közvélemény számukra szab, a demonstrációk tul nem lépnek soha.

London egész embereket növel. Az, hogy valaki kitűnik ebben vagy abban, hogy híres tudós, kiváló utazó, vagy Morisan pillulákból milliókat szerzett, nem menti őt fel a közvélemény felfogása szerint attól, hogy érdeklődjék a nemzeti élet más körei iránt is. Kell, hogy legyen politikai hitvallása és küzdjön azért, mit nemzetére nézve jónak tart. Részt vegyen a jótékonyági ügyekben és legyen szíve mások szenvedései iránt.

Páris egyik indóházában honfitársaim kiesi csapatával találkozottam össze. Nehányan éppen Londonból tértek vissza s magyarázták a többieknek, mily kár volt, hogy nem jöttek velük.

„Soha!“ vágott közbe egyik urambátyám, kinek corpulens termete, egyikéssé rózsaszín arzobőre a jó ízű disznó torok és mohai fröcsökkel kedvelőjét árulta el.

„Soha nem is kívánom látni őket“ ismétlé szikrázó szemekkel, a szenvedélytől reszkető hangon, „mert az angol a leghitványabb önző főreg a világon!“

Pedig kár ugy tüzelni bátyám, mert a löcsei kalendárium, honnan meggyőződésért meríté, nem volt jól informálva. Az önzés bizonyos fokig ugyan szükséges arra, hogy az életben megállhassunk, de ez önzést sehol sem mérsékli inkább a philanthropiel a részvét, az elbukottak és elnyomottak iránti rokonszenv, mint éppen Angliában. Tessék meggyőződnie róla, ha nem hiszi!

És hogy mi az angol nemzet, arra nézve nem elég látni magát Angliát, hanem ismerni kell az általa alapított gyarmatokat is. Akkor fogjuk csak föl egész mértékben és értékében azt a civilizáló erőt, mely e nemzetben lakik.

Vasárnap hagytam el Londont. Ideális reggel. A mezőn harmatos fűszálak, a nyírott sövény tetején dallos madarak, a gyár kémények füstje nem száll ég felé. Jobbra balra haragszó, sürű sorokban a templomba siető csapatok. New-Havenban lengő zászlós hajónk készen az utra, s másfél óra múlva a déli napfény daczára is elmosódik Anglia krétás partjai, nyugalmas mezei lakásaival, ködje, füstje, gyárai és millióival. B. I.

hatnának igényt, egy-egy nagyuri fincesemete születése alkalmából. Ilyen most a felső régiók bon-ton-ja.

Nálunk harmadik rendnél sokkal polgárisabb szokás divatozik. Azaz — tévedek — annyira nem divatozik, hogy egyetlen esetet mint magasztalásra méltó s kiváló eseményt kell felemlítenem, mely a gómörmegei magyar közművelődési egyesület történetében eddig páratlan. Adja Isten, hogy a jó példa ragadás legyen és a nemes tett sok követőre találjon.

A három Latinak testvér 2000 frtos alapítványa a gómörmegei magyar közművelődési egyesület javára legyen feljegyezve a hazafias testület történet-könyvében. Emlékük tisztelettel adassék át az utókornak.

A ploszkói vasföld felülmulta önmagát: aranyjellelű honfiakat adott nekünk....

* * *

Hanem — nyájas olvasóm, — mert te mindig nyájas vagy, ha mindjárt fél mázsa epekövet gyógyítottasz is: jól tudod bizonytal, hogy az idő eljárt. Kissé unalmas ugyan, ha az ember az időről beszél, de megboesátható még ilyenkor midőn az uborka-idény alighogy utolsót vonaglott.

Az időről akartam veled beszélni, hogy milyen hamar elmult a nyár és hogy a kalendáriumi ősz kezdetén egy valóságos természeti tél köszöntött be, de zavarba jöttem mondandóm fölött, nem tudván eldönteni, hogy lassan telik-e az idő vagy nagyon gyorsan repül.

Mert Jósika Miklós azt mondja, hogy ha az ember megakarja tudni, milyen gyorsan mulik az idő: írjon alá váltót. De erre egy pajtásom azt mondta, hogy ha meg azt akarod tudni, hogy milyen lassan telik: vedd fel a fizetésedet két hónapra előre. Én mindakettőt megeselekedtem, így hát fölöttem valószínűleg megállott az idő. Legalább elmondhatom Petőfivel, hogy:

„Még ugyan nem fagytam meg,
De nem is izzadok.“

Hanem a szegény iskolás gyermekek alighanem fáznak, s talán ideje volna, ha a „rongyos gárda“ megkezdene annyira szükséges és áldásos működését. Szombati.

Premier Rimaszombatban.

„A Héregiek háza.“

Népszínmű 3 felv. írta P a a l Gy u l a. — Először adatott Balogh Árpád színtársulata által Rimaszombatban 1889. szept. 22-én.

Paál Gyula munkatársunk nevét nem csak lapunk olvasói, hanem az irodalommal foglalkozó közönség is, már régebbi idő óta ismeri. Alig egy éve, hogy a „Tulipános láda“ című népszínművét ismertük meg s ismerettük olvasóink előtt, s imé most újból egy annál sokkal jobban kidolgozott művel foglalkozunk. Legújabb művéről a „Héregiek háza“-ról egyszeri látásra teljes bírálatot alig mondhatunk, azt azonban örömmel ismerjük el, hogy szerző a színműírás terén egy év alatt jelentékeny haladást tett. A vasárnapi est külső sikere teljes volt; a nézőtér egészen megtelt s derék színészeink az első felvonást oly bravóval játszták el, hogy a közönség a függöny leboesátása után, zajos tapsviharba törve ki, szerzőt lámpák elé hívta, mely alkalommal tisztelői nemzetiszíni szalaggal ellátott babérokörrel tüntették ki.

A benyomás, melyet az egész mű a közönségre általában véve tett, kedvező. Az introductio köztetszésben részesülvén, a jó hangulat átháramlott a többi felvonásokra is, s a darab végén szerző ismét elismerő tapsokban és kihívásban részesült. Azt hisszük a közvélemény ítéletét tolmácsoljuk akkor, mikor Paál Gyula sikerét nyilvánosan elismerjük, s benne oly irói egyént üdvözlünk, kinek tehetségétől és szorgalmától az irodalom még sokat vár; kísérleti fokozott haladást mutatnak s hisszük, hogy e terén, a megillető helyen is, az ország fővárosában egykor nagy eredményeket fog elérni.

A Héregiek házában a szép siker mellett hátrányai is vannak; oly hátrányok ezek, melyek a leghivatottabb színmű irók műveiben is többé-kevésbé előfordulnak s ha ezek közül egynemelyikre rámutatunk — csupán egyéni felfogásunknak adunk kifejezést a nélkül, hogy véleményünknek feltétlen auctoritást követelnénk. A darab fő alakja Héregi Imre jó módú parasztagazda és veje Sajó Bandi. Az öreg Héreginek második felesége, Panni, hálózába keríti Bandit s vele bűnös viszonyt folytat. Az idilli állapot haláláig tarthatott volna, ha Nyurga borbély legény, ki minden lében kanál szokott lenni, a szerelmeseke turbékolását véletlenül ki nem hallgatja s azt a mit sem sejtő Zsófi előtt (Bandi felesége) fel nem fedezi. Zsófi a légyotlon találja férjét mostoha anyjával, — miből erős drámai összeütközés származik, előrohan a ház népe, de Zsófi méltó felháborodásában sem feledkezik meg magáról, mostoha anyja erkölesten bűnét nem árulja el apja előtt, s a jelenet okául azt adja, hogy össze zördült — a férjével! Zsófi jelleme e tényében erős és szép vonással van kidomborítva. A következő két felvonás e végjelenetből kifolyó tragikus helyzet kibonyolítására szolgál. Sajó Bandi megborad bűnétől, megbánja titkos viszonyát s hajlandó feleségével kibékülni, de a megcsalt menyecske a békülésről hallani sem akar, noha férjét még mindig szereti. A szindarab szerkezeti törvényeinél fogva sajnos, hogy egy harmadik főselekvény is húzódik végig a Héregiek házában s ez az ifjabb leánynak Julesának szerelmi története Sugár Marzi — juhász legénynyel, kinek egybekelését azon körülmény gátolja, hogy Julesát apja Peregi aglegénynek szánta, de ez utóbbit egy hite-

lezője meggyilkolja s a gyilkosság gyanúja Marziára hárullik, miből igen természetesen az következik, hogy addig, míg a szerelmes juhász ki nem tisztázza magát, szó sem lehet arról, hogy Julesát megkapja. Mi elhiszszük, hogy szerző szeméi előtt, csak egy főselekvény eszméje lebegett, — azt is ismerjük, hogy önmagában véve mindenik — szerintünk fő — eselekvényt megfelelő erővel igyekezett kifejteni, — de mindig hibának tartjuk azt egy műben, ha a néző, vagy olvasó közönség maga sines tisztában avval, hogy tulajdonképen, melyik eselekvény a munka gerince? Azonban eltekintve ettől, nem látjuk eléggé megokolva Sajó Bandi lelki állapotának hirtelen való megfordulását: az első felvonásban feleségét gyűlöli s bár nem gondol az elválásra, úgy látszik, hogy talán még ebbe is beleegyeznék, ha turpissága ki nem derülne a felesége előtt; mert bűnös viszonyt folytatni, azon gondolatokkal, hogy annak semmi névvel nevezhető következményei ne legyenek, képtelenség s így feltehetjük, hogy az anyósa által elbódított Sajó Bandi, kedvező körülmények között feleségétől szívesen elválnék. De a bűnös viszony felfedeződik s e pillanattól kezdve Bandi ismét rajongón szereti azt, a kit oly rutul megcsalt. Nagy lelki rázkódások után történhetnek ily gyors érzelem fordulatok, de Bandi semmi lelki rázkódáson nem megy keresztül, csak arról vesz közvetlen tudomást, hogy feleségében van egy megbecsülhetetlen erény: férje gyengéjének leplezése.

Ez az egyik s legszembeötlőbb hibája a Héregiek házában.

Ugyan e eselekvény ismétlődik a másik főszereplő rajzolásában, csak hogy itt megfordítva: az asszony csalja meg urát. A felfedező lépéseket itt is Nyurga teszi meg, s a skandalum ezuttal is megtörténik. E pontnál füződnek össze a két esemény szála, mert az, a ki az öreg Héregit megcsalta, ugyanaz a személy, kiért Sajó Bandi a házasságtörés bűnébe esett. Itt, az a máskülönböben könyven javítható hiba van, hogy Panni asszony oly világos szavakban fejezi telhetetlen vágyait, hogy diktioját még a naïvság is félremagyarázhatatlanul megérti. Szent igaz, hogy egy öreg férj nem nagy vigasztalás a menyecske-nek, s mint drámai motívum nem helytelen, de az irány-nak nem utolsó tényezője a periphraze, mely mindig megsegít minket ott, a hol közvetlen kifejezésekkel élni nem akarunk. Hibának tartjuk azt is, hogy egy paraszt férj térdre borulva esedéki vissza felesége elvesztett szerelmét. Ez által a férfi bábbá süllyedt, melyet nem menthet ki a bűn súlyának tudata sem. És erre a darabban két példát látunk, mert Marzit is Julesa kéri meg magának. Hirtelenében egyszeri látás után ezeket jegyeztük meg magunknak, mikhez hozzá adva még azt, hogy egyik-másik jelenetben az egyes alakok csak egy jelennek meg, mint deus ex machina, tehát laza összefüggésben állanak egymással, véleményünket általánosságban Paál Gyula darabjáról megmondtuk.

Még a helyegységre vonatkozólag felemlítjük, hogy a darabnak csak előnyére válnék, ha legalább a második felvonás színtere valami lugassá, vagy kerté alakulna át, mert az mégis hihetetlen, hogy oly zajos scéna történejenek egy nyitott ház ajtaja előtt, mint e felvonásban, a házbéliek legkisebb híre és tudta nélkül.

Az előadás a lehető legjobb volt s ezért első sorban maga a szerző tartozik köszönettel a társulat személyzetének. Mindnyájan helyes felfogással a szerző intencióinak megfelelően alakítottak. Körmeny, Tarnay, Lidi, Major Ida, Herezeg E., Balogh, Somogyi, Németh, Keleti, Agotai mint főszereplők derekasan megállták helyüket, különösen Németh és Agotai pompás típusokat mutattak be, folytonos derűlttségben tartva a közönséget, míg a hölgyek közül Major Idának művészi magaslalon álló játéka s Herezeg E.-nak szép énekei (Dapsy Józsefné szerzeményei) s mesterkéletlen kedélyessége keltettek nagy hatást. A nézőtér jóformán tele volt.

S z i n h á z.

A lefolyt színházi hét több tekintetben volt érdekes; derék igazgatóknak egy kiváló tehetségű s már is meglehetősen magas művészi niveau álló fiatal színész sikerült megnyerni néhány vendégjátékra: Szép Aladár az egykor országsszerte ünnepezt művésznőnek Mátray Laurának fia lépett föl „Lilli“, „Fiamnagyon ostoba“ és „Stern Izsák“ című darabokban — s ezen felül egy nagy érdeklődést keltő premier is volt: lapunk munkatársának Paál Gyulának népszínműve, a „Héregiek háza“, — melyről más helyen bővebben emlékezzünk meg. Szép Aladár nem közönséges tehetségű művész, ki bár pályájának ugyszólván hajnalán van még, már is oly alakításokat mutatott be közönségünknek, melyek nemesak megfelelő tanulmányt, hanem megfelelő képességet is feltételeznek. Lilliben mint St. Hypothese a fővárosi közönség előtt is bemutatta magát, mely alkalommal a fővárosi sajtó egyik legnagyobb salon-komikusunkkal hasonlította össze, helyel-közzel a vendégművész előnyére, mi ránk nézve annál nagyobb érdekléssel bírt, hogy ép e jeles alakításában láthattuk mi is őt. Reményeinkben nem esalatozhattunk; St. Hypothese-je mint episod szerep is oly kitűnő alakítás volt, mely az elismerő tapsokat méltán megérdemelte. Jellemző maszkja nem tulzó, a művészi izlés határait soha tul nem lépő arcjátéka osztatlan tetszésben részesült. Kötő partneri voltak Prager Zs. Németh és Keleti, kik a főbb szerepeket szintén tetszéssel játszták. Szép Aladár másodsor Brandes szerepében lépett közönségünk elé. („Fiam nagyon ostoba“). Más genre, más elismerésre méltó alakítás, melyben egy a nagyon ostoba fiu, mint az anyja megcsörtése miatt önézretre lobbant ifju tipikus alakját gyönyörűen domborította ki. — Ez említett két alakításában Szép Aladárt ugy ismertük meg, mint hivatásától áthatott komoly törekvő fiatal színészt, ki ambícióval tanul, s kire a magyar színészet jövőjében még nagy szerep vár. Ez bírta rá a társulat igazgatóját arra, hogy még egy harmadik vendégjátékra is itt marassa, minek következtében hétfőn „Stern Izsák“ czímszerepében is láthattuk s láthatta színházba járó közönségünk legnagyobb része is, mert a nézőtér ez alkalommal ép oly telve volt, mint a megelőző este premierjén. Egy szóval Szép Aladárnak pályájához szerencsét kívánunk.

A héten előadott darabok között kiváló volt még Brankovites Gy. Obernyik jeles tragoediája, melyben Balog és Major Ida adták kitűnő tanujelét drámai képességüknek, — továbbá a „Czigánybaró“, melyben Herezeg E. Prager Zs. Balog és Keleti jeleskedtek, különösen énekpiceikkel.

Helybeli hírek.

Olvasóinkhoz. Az új évnegyed alkalmából felkérjük lapunk tisztelt olvasóit, hogy a lap további járátása iránt megrendelésük illetve az előfizetési összeg beküldésével intézkedni sziveskedjenek — Az előfizetési pénzek beküldésekor kérjük világosan megjegyezni mely időre szól a beküldött összeg. — Az előfizetés egy évre 4 frt, negyedévre 1 frt.

A „Gömör-Kishont” kiadóhivatala.

Csider Károly. városunk kimagasló alakja, minden szépnek és jónak lelkes előmozdítója, ki egy idő óta — fájdalom — folyvást gyöngéledik, mint halljuk, üdülés végett Arkóba utazott. Bár hozná őt mihamarabb vissza köznénk a jó és tinél egészségesebb állapotban!

Dúsz Henriket. a helyben állomásozó tüzérség főhadnagyát, kit alárendelt katonái is szeretve szerettek, Krakkóba helyezték át. Tisztársái a távozó tisztetére hétfőn este szépen sikerült búcsulakomát rendeztek.

Jutalomjáték. Major Idának, színtársulatunk szépségű drámai művésznőjének jutalomjátéka lesz ma este. Színe kerül: „Egy katoná története,” mely színpadi hatását tekintve, egyike a mai kor legkitűnőbb drámáinak.

Balogh Árpád. a helyben működő színtársulat igazgatója személyzetével nemsokára Selmeczbányára, onnan pedig november elején Rozsnyóra megyen, a hol az ott levő színpártoló egyesület részéről a hat heti színi évadra 800 frt segélyben részesül.

Régi család jelese hunyt el hétfőn d. e. 10 órakor: szendrői Török László Gömör-Kishontmegye főszámvéveje. A megboldogult egyik főalakja volt a régi vármegye társadalmi élete s később mint köztisztviselő is közbeesülésben részesült. A betegség, mely családjá és hitvallásai köréből kiragadta, régebbi keletű volt, mihez újabb szélhűdés is járult s kioltá munkás életét. Temetése 24-én d. u. 4 órakor volt a városi és vidéki közönség teljes részvétele mellett. Sirjánál Lukács Géza megyei első aljegyző meghatározó szavakban búcsuzott el a megyei tisztikar nevében is a megboldogulttól. A család a következő gyászjelentést adta ki: — Török Judit: Okolicsányi Gyuláné férjével, Klemma, Róza, László, Malvin: Szentmiklóssy Gyuláné férjével, Ilona és László gyermekeivel, István, Mária, Zsigmond, Ilona; — özvegy Bernemiszsa Sámuelné szül. Török Emilia gyermekeivel; — özvegy Marton Rudolfné szül. Török Antonia gyermekeivel, valamint a nagyszámú rokonság nevében is mélyen szomorodott szívvel jelentik forrón szeretett édes apjuk, illetve apóok, nagypapjuk és testvérök szendrői id. Török László Gömör-Kishont t. e. vármegye főszámvévejének folyó hó 23-án, délelőtti fél 10 órakor a halotti szentségek ajtatos felvétele után, életének 67-ik évében, hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. — A boldogult hült tetemei folyó hó 24-én, délután 4 órakor, a római kath. egyház szertartása szerint fognak a rimaszombati sírkertben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent miseáldozat folyó hó 25-én, délelőtti 9 órakor fog az Urnak bemutatni. — Aldás és béke lengjen porai felett!

Választmányi ülés. A megyei állandó választmány Fáy Gusztáv főispán elnöklése alatt folyó hó 24-én ülést tartott, melyen az október 18-ikára kitűzött közgyűlés tárgyait egy részét letárgyalták.

Tombola. A helybeli négyesület mult vasárnap tartott választmányi ülésén elhatározta, hogy november havában a rimaszombati egy. prot. főgymnasium tanári karának nyugdíjintézete javára tombola estélyt rendez. E célból egy bizottságot küldött ki kebeléből az előmunkálatok megtételére s a nyereménytárgyak összegyűjtésére. E bizottság lapunk útján is felkéri a négyesület tagjait s a jótevőkönység barátait arra, hogy szíves adományait f. év november hó 1-ig Terhes Pálné urnóhoz sziveskedjenek eljuttatni. A hölgyek oly nemes célért buzgólkodnak, mely megérdemli a legszelebb körülfogást. A tanári kar nyugdíjintézete csak a társadalom támogatása mellett juthat annyira, hogy idővel elaggott tanárait s ezekben esetleg gyámol nélkül maradt özvegyeit és árváit tisztességes segélyvel láthassa el. Ezért a lehető legmelegebben ajánljuk a négyesület szép tervét közönségünk jóindulatába.

Nyilvános köszönet. Az új tanév kezdete igen kedves meglepetésben részesítette a helybeli főgymnasium tanestületét. A mult tanév végén nyugdíj-intézetünk két 100 frtos adományban részesült. Ezek után bizvást hittük, hogy az elismerés a szülék részéről a jövőben is nyilvánulni fog, de nem hittük és reméltük oly hamar, miszerint a tisztelt szülék, különösen az anyák, társulás útján igyekezzenek iskolánkat nemes törekvésében elősegíteni. Tapasztalásból tudjuk, minden kezdő intézmény, csak fejlődésének nagyobb fokán kelti fel a nagyobb mérvű érdeklődést, támaszt magának áldozatkész pártfogókat. Epen ez okból lett tantestületünk kedvesen meglepetve, hogy már nyugdíj-intézetünk 8-ik évében részesülünk az érdeklődő anyák tömeges támogatásában. Szept. 6-án lett az iskola igazgatójának egy negyedrét kötésű díszkönyv kézbesítve ezen felirattal: „Emlékkönyv. A rimaszombati egyesült prot. főgymnasium tanári nyugalmdíjintézetének. Az érdeklődő anyák.” Az emlékkönyv első lapján találjuk mindjárt azon nemesen gondolkozó nők és anyák neveit, kik a szerény fizetéssel díjazott s övéiknek munkájuk után vagyont nem biztosítható tanároknak elaggott vagy munkakeptelenné vált korukra anyagi gondtól mentes életet, — özvegyeik avagy árváiknak a tisztességes megélhetést — biztosítani sietnek. Kedves kötelességünknek ismerjük e nemeslelkű nők és anyák neveit a nyilvánosság előtt megnevezni s nekik iskolánk és a tanári kar meleg köszönetét ily uton is kifejezni. Előkön áll a kifogyhatatlan jótevéységéről ismert özv. Nagy Ferencné szül. Zatrogh Julianna urnó, őt követik: özvegy Kovács-Rubini Antonia, Reisz-Marikovszky Emma, Groó Vilmosné, Glauf Pálné, özv. Borsody Károlyné, Törköly Józsefné, Hennyey Kálmánné s Liszka Józsefné urnók. Ezek azon tisztelt hölgyek, kik ügyünket felkarolva az Emlékkönyv lapjaira már is adományokat és időhöz nem kötött részletekben fizetendő alapítványokat voltak szivesek feljegyezteni. Hálás szívvel jegyezzük fel ugy az egyik, mint a másik uton intézményünk felvirágzását elősegítő jótéveink neveit. Az adományok rovatában találjuk: Felesleg az Emlékkönyv árából 2 frt. — Teoreok Vilma 5 frt. — dr. Szabó Samuné 5 frt, Baksay Józsefné 5 frt, Kiszely

Malvin 1 forint adományait, 18 forint összegben bejegyezve. Időhöz nem kötött részletekben fizetendő alapítványok ezimén: Liszka József 5 frt. Reisz-Marikovszky Emma 5 frt. Groó Vilmos 5 frt. Hennyey Kálmánné 2 frt. összesen 17 frt folyt be. Aminek az élére lelkes ügybuzgó nők állanak — üdvös siker koronázta a művet. Ime már társulásunk kezdetén nemesak számmal sorakoztak zsenge intézményünknek felkarolására de már az apák szívét is áldozatkészre serkenteni, — sikerrel kísérlettek meg. Iskolánk nevében — valamint a tanárikar részéről — azon óhajattal: vajha kedves gyermekeiknek ugy értelmi mint lelki kíméltetésében kellőleg viszonzhassa iskolánk jótékonyágukat, kész szívvel mond ismételve köszönetet az igazgatóknak.

Az Eiffel-torony a Miskolczy István helybeli czukrász kirakatában en miniature látható. A ki az említett jónévű fizet kirakatában a csinnal összeállított czukorsüteményi megsemlélt, némi fogalmat szerezhet magának a párisi vilákiállításon bámulat tárgyat képező óriás műszerkezetéről. Bezzeg van is nézője az elmésen készített tárgynak, mert csak ugy zárandokolnak a gyermekek a kirakat elé, sőt olykor-olykor még felnőt is megáll nézegetni és gyönyörködik a czukrászipar szembetűnő leleményes munkájában.

Lopások. A helybeli első ev. ref. lelkézi lakról fényes nappal lopott el egy vakmerő gazember mintegy három vékonyi búzáig addig, míg a rostáló eseléség valami ok miatt a konyhába távozott. Ezt azonban nem tartá elégnék a tolvaj, hanem még estére is belopódzott a pinczébe, hogy onnan majd az esti sötétség leple alatt több zsák búzáig is elezipeljen. Amde az ipse rajta vészett, mert a mint este a zárt le akarta verni, a eselédek észrevették, és zajt ütöttek. A rosz pára ugyan ellillant, de a másik zsák búzáig nem emelhetette el, sőt elfutása ellenére is nyomában van városunk ügyes és erőles rendőrsége. Városunk piacznán pedig egy előkelő uri házban a férfieseléd, kit közönségesen mindeneknek nevezünk, feltörte a pinczét, s onnan mintegy ötven liternyi bort tett sajátító esetbe. A deklináló gazember jónak látta megoldani a kerekét, azonban hisszük, hogy eleven rendőreink nem fogják botlatlítani az alattomos tolvajnak nyomát!

Vármegyei újdonságok.

Ratko-Bisztró ev. lelkésze következő sorok közzétételére kéri lapunkat: Ó királyi Felsége a ratko-bisztrói ág. ev. egyház híveit leégett templomuk felépítéséhez nem 150 frttal, hanem 200 frttal, azaz kétszáz forinttal segélyezte: pár hét előtt pedig a község leégett lakosainak 800 frtot adott. Midőn ezen legkegyelmesebb adományaiért a legforróbb köszönetünket nyilvánítanók, egyszersmind kifejezzük hő fohásunkat: tartsa meg a Mindenható Ó királyi Felségét hazánk trónusán hosszú éveken át, hogy továbbra is, nemzetünk szerencsétlen sorsujtotta hü alattvalói Ó királyi Felsége személyében a legkegyelmesebb atyát s pártfogót bírhasak.

Ó kir. fensége Fülöp Szász-Coburg-Gothai herceg neje Lujza hercegnő és fivére Agost herceg e hó 18-án délután 4 órakor Poprádon át Pohorellavagyába érkeztek. A fenséges vendégeket a vasgyári és erdészeti tisztviselők fogadták. A vasgyári igazgató üdvözlőre megjegyezte a hercegnőnek, hogy a Garamvidéken már nagy hideg van s Pusztamezőn hóban utaztak. Szép üdvözlő beszédet mondott még Szekeres Antal ez. kanonok és pohorellai plébános a vidék lakossága nevében, melyet a herceg meghatóttan hallgatott végig; azután kezét nyújtott a 76 éves papnak. — Ó fenségek gyermekei: Lipót herceg és Dóra hercegnő nem e hó 9-én, a hogy ezt a „Rozsnyói Híradó” közölte, hanem 16-án érkeztek Pohorellára. — Hogy a fenséges család meddig mulat a vidéken, még nem tudni: de az előkészületek után itélve, valószínű, hogy 2—3 hétig fog itt maradni. A szarvasvadászat nagyban folyik, Agost herceg már két nagy szarvast lőtt e hó 20-án a zavadvai hegyekben. A vadász-lakok telefon által vannak összekötve a pohorellai kastélylyal, hogy a vadászat eredményéről azonnal lehessen értesíteni a hercegnőnek, ki idejét nagyobb részét Pohorellán tölti.

Közgyűlés a gömörmegyei orvos-gyógyszerész egyesület özi közgyűlését f. hó 30-án, hétfőn délután 4 órakor Rozsnyón tartja meg.

A közmunka hivatalos vizsgálata. Minthogy vármegyénk területén a közmunkát legnagyobb részben beszolgáltatták, a közmunka szolgálóknak a hely színién eszközöndő átvételére biztosan a rozsnói járásba Máriaassy Barnát, a nagyrozsebe Mihalik Dezsőt, a rimaszombati Oskó Lajost, a rimaszécsibe Horváth Józsefet és a tornallyaiba Hámos Árpádot nevezte ki a törvényhatóság. Mindezek a kinevezett urak hivatalos megbízatásukban a kir. építészeti hivatal vezetőjével és a főszolgabírákkal egyetértve járnak el.

Tanító választás. A rimamurány-salgó-tarjáni vasmű-egyesület által fentartott vashegy iskolánál szervezett második tanító állomásra Pál Béla süveti volt segéd-tanító nevezetett ki a vezérigazgatóság által. Turesokon az evang. tanító állomásra Krausz János rozslonai tanító választott meg.

A csizi fürdőnek e hó közepén nagy napja volt, a mennyiben Korányi Frigyes a budapesti m. k. t. egyetem orvosi karának egyik jeles tanára, az első belgyógyászati kórház igazgatója meglátogatta a fürdőt. A kiváló szakero már egy év óta kísérletezett a csizi jódvizzel a betegekben. Most tanulmányai befejezéseül, helyszíni vizsgálatot teendő, 15-én a déli vonaton megérkezett és ebédhez is alig engedvén magának időt, bámulatos éleslátással bíralt és vizsgált meg mindent, nevezetesen az ivó vizet, az azzal való bántamódot, annak használatát, a fürdővel való élelt. Mindezekre nézve külön is kért tájékozódást Pazar Andor fürdőorvostól is. A körültekintés után kijelenté a híres belgyógyász, hogy nagy megnyugvására szolgál az a körülmény, mely szerint a fürdő orvosa Pazar Andor, kire mint kitűnő tanítványára kedvesen emlékezik vissza, s a ki most már részvényese is a fürdőállalatnak. Korányi teljesen helyben hagyta Pazar Andor eddigi eljárását, s közbe ama meggyőződésének adott kifejezést, hogy a csizi-víz az elért eredmények folytán a halli-vizet rövid idő alatt teljesen kiküszöböli hazánkból.

Medvét lőtt. Gyurkovkán f. hó 10-én Forgách Gróf-nő erdőkerülője „Rásztoka” nevű pagonnyából hazafelé menve, két medveboacsra bukkant — s az egyiket le is teri-

tette. Nagy volt a vadász öröme, — de nagyobb a remélete, mert alig hogy lövése eldördült, a bokrok mögül az anyamedve két lábára állva, a vadásznak tartott, ki is nem véve vadászkalandjának tréfás voltát, szaladásnak indult — lehánnya magáról vadásztáskáját, kalapját s puskáját. És ez volt a vadász szerencsése, mert a míg a felbőszült fenevad az elhánt tárgyakon bosszuját töltvén, ez idő alatt valásznunk is szerencsésen elmenekült. — Forgáchfalán két nappal ez eset előtt szintén hatalmas maczkóttak.

A regále megváltásának tárgyalása vármegyénkben a következő sorrendben fog véghez menni: Októberben: Madarász Pál pénzügyi fogalmazó vezetése mellett Tornalján okt. 1. tárgyal Abafala, Lénártfala; 2. Szentkirály, Bánréve, Reeske, 3. Málé, Héth, Hamva, 4. Méhi, 5. Sajó-Gömör, Gömörpanyit, Sztárnya, 7. Beretke, Ragály, Zubogy, 8. Imola, Aggtelek, Keeső, 9. Kánó, Trizs, Naprágy, Pozsoba, 10. Kelemér, Hubó, 11. Alsó-Szuba, Zádorfala, Felső-Szuba, 12. Beje, Zsór, Otrokoos, 13. Lőkősháza, Runya, Baracza, 14. Oldalfala, Füge, 15. Sajó-püspöki, Velkenye, 16. Harmacz, Jéne, Csiz, 17. Putnok, 18. Sajólenke, Köveces, 19. Sajókeszi, Királyi, 21. Tornallya, Pelsűez, Ardó, 22. Lekenye, Tiba, Csoltó, 23. Hosszszuszó, Horka. — Rimaszombatan okt. 26. Cserencsény, Tamásfala, Zeherje, 28. Síd, Csoma, Béna, 29. Gortyakifalud, Kerekgede, Guszóna, 30. Majom, Dúsa, 31. Kis-Gömöri Balogfala.

Felülfizetés. A nagyrozsebe társulat által a gömörmegyei közművelődési egyesület javára f. hó 15-én rendezett színi előadáson felülfizettek: Mélt. Fáy Gusztáv főispán ur 10 frtot, Ngs Török Bálint ur 8 frt 50 kr, Ngs Fáy László ur 3 frt, Ngs Hámos László ur 3 frt, Ngs Fáy Gyula ur 3 frt, t. Faith Béla ur 7 frt 50 kr, t. Lukács Géza ur, 1 frt, t. Böhm József ur 1 frt, t. Czibur Imre ur 2 frtot, t. Bradovka Károly ur 1 frt t. Král András ur 1 frt, t. Lúeze Soma ur 50 kr, t. Hering Samu 2 frt. — Rőczén, 1889. szeptember 24-én. — A z e l n ö k s é g.

Vegyes hírek.

Egy ígérlet. Midőn Károly Lajos főherceg a Szepességen és dobsinai jégbarlangnál volt, többször tett a vidék szépségére vonatkozó nyilatkozatot. Legörvendetesebb azok között egy ígérte. Ugyanis azt mondotta: „Figyelmeztetni fogom ő Felségét, a bátyámat e vidék szépségeire, s majd rábeszélem, hogy meglekintse”.

Eltűnt. Bartóffy István Nagy-Rőzebe volt segédszolgabíró, Sárosmegyében vett bírtokán gazdálkodott 1882. év óta, hol több csapás érte. Legidősb leánya vőlegénye az esküvő előtt két héttel meghalt. A bírtokára akadt berlini vevő akkor, mikor az átvételre érkezett, visszalépett, miután megjutta, hogy az érette a vonatkozó érkezett alkalmatlanság azért késett el, mert a kocsist a mult éjjel megölték. A német gazda által 80000 frton megvenni szándékoló bírtok azután tetemes veszteséggel negyedáron kelt el. Az árverés óta Bartóffy István, 4 tagból álló családját itt hagyva, eltűnt. — Általános azon hiedelem, hogy követve sok sárosinak példáját, Amerikába ment.

A póttartalékosokat, kiket az idén soroztak be, az új véderőtörvény értelmében jövő október hó elején nyolcz heti katonai kiképzésre hívják be.

A meggyőződés hatalma. Világos bizonyítékok győzik meg a közönséget, hogy Warner Safe Cure-je az egyedüli hatásos szer vese- és májbaj, továbbá a vizeszervek bajai ellen, nemkülönben az ezekből származó minden egyéb bajok, nevezetesen rheumatizmus, köszvény, vízbetegség és gyomorhaj ellen. — Az emberiség legnagyobb része szenved e bajok egyikében. Warner Safe Cure-je kéznél van minden oly családban, melynek kedves hozzátartozóinak egészsége. — Orvosok sikerrel alkalmazzák Warner Safe Cure-jét ott, a hol minden más szer hatástalan marad. Ezeket gyógyított már ki Warner Safe Cure-je, s mindenki kigyógyulhat általa. Az alább közölt bizonyítványok és hálálkodó levelek minden kétséget kizárnak:

Bécs, IV. Freihaus. — Warner Safe Cure-jét családban, valamint több más isüerős családban is jó eredménnyel használták s kész vagyok eről személyesen értesítem is adni. Sild Rudolf

Pehery, Schlau m. Csehország — Kitelességemnek ismerem nyilvánosan is kifejeztem köszönetemet a miatt hogy Warner Safe Cure-je gyomor-, vese- és májbajomból teljesen kigyógyított, minekutána két esztendőig a legborzasztóbb kínokat áldottam ki, s ez idő nagy részét ágyban tölttem keltett. A kezelő orosok tehetlentül álltak, s nem tudtak rajtam segíteni. Prasek János, vendéglob.

Paks, Magyarország — Örömmel értesítem, hogy Warner Safe Cure-jének kitűnő hatása van. Köszvényből és göröskéből kigyógyult. S. Bene István.

Ctuzon, Magyarország — Egy Brigh vesebajban szenvedő betegot Warner Safe Cure-jével gyógyítottam, s kitűnő eredményt értem el vele. Dr. Kirez Gyula.

Kralowitz, Csehország. — Warner Safe Cure-jével kitűnő eredményt értem el. Sefl Lipót, es. k. jegyző.

Krakkó — Warner Safe Cure-jének jó hatása van hólyagbajomnál. Zaranszki Szaniszló, es. k. főörv. irodáigazgató.

Königsberg, Eger m. Csehországban. — Indittatva érzem magamat, hogy minden szenvedőnek a legmelegebben ajánljam Warner Safe Cure-jét. Ezt a szert mindenki bizalommal használhatja. — Hosszabb időn át májlaganatham epeköben, étvágytalanságban szenvedtem, fájdalmat éreztem a jobb oldalamban, s óval kía volt az életem — Mután minden más szer és a fürdőkúra eredménytelen maradt, Warner Safe Cure-jét használtam s e szer hála Istennek teljesen kigyógyított. Brandléné. diva arsnó.

Bécs, VII. Myrthengasse 6 sz. — Az igazsághoz híven bizonyíthatom, hogy Warner Safe Cure-je nekem rendkívül használt, miután minden más szer eredménytelen volt. Ellicher János.

Szeged, Warner Safe Cure-je nekem nagyon használt. Baross László, lelkész.

Pilgram, Csehország. — Warner Safe Cure-je öt évig tartó gyomorhajomból teljesen kigyógyított. Národny Baruska, háztulajdonosó.

Belgrád — Alulírott Warner Safe Cure-jét mindenkinek a legm legegben ajánlhatom miat vértisztító szert, továbbá fofájás és szívdobogás ellen, mivel ez a szer engem e betegségekkel teljesen kigyógyított. Kijevies Katalin. Warner Safe Cure-je kapható a „Salvator” gyógyszerárban Pozsonyban, Török József ur gyógyszerárban Budapesten, s más gyógyszerárban.

Hivatalos közlemények.

A rimaszombati kir. törvényszék elnökétől.

Pályázat.

818. sz. — A vezetésem alatti rimaszombati kir. törvényszék területéhez tartozó rozsnói kir. járásbíróság-

nál elhalálozás következtében üresedésbe jött — s évi 1000 forint fizetés és 200 forint lakkbérrel javadalmazott aljárás-bírói állásra a nagyméltóságú magy. kir. igazságügyminiszter urnak folyó évi szeptember 22-én 3370. J. M. E. sz. a. kelt rendelete folytán ezennel pályázat nyitattik.

Felhívottnak emelőkívánva mindazok, kik ezen állást elnyerni ohajtják, hogy életkorukat — szakképzettségüket, nyelvismeretüket, valamint eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt — sajátkezűleg írott folyamodványukat ezen hirdetésműnyen a hivatalos lapban 3-szori megjelenésétől számított 2 hét alatt — a közhivatalban állók hivatali főnökük útján — hozzájuk annyival inkább nyújtsák be, mivel a netán később érkező kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Rimaszombat, 1889. szeptember 24.

Fornét Jenő, kir. tszéki elnök.

Földmívelésügyi m. kir. minisztériumtól.

49805. sz. Valamennyi törvényhatóságnak. A gácsországi es. kir. helytartóság f. évi szeptember hó 10-én 6321. sz. a. kelt rendeletével a ragályos száj- és körömfájás miatt szarvasmarháknak, juhoknak, kecskéknél és sertéseknek Magyarországból Gácsországba való bevitelét tiltotta.

Erről a törvényhatóságot tudomás végett értesíti. Budapest, 1889. szeptember 18-án, a miniszter megbízásából: Bernolák, s. k.

Felelős szerkesztő: **Dr. Veres Samu.**
Kiadó-tulajdonos: **Dr. Bernáth István.**

Magán-hirdetések.

Kiadó lakás.

Stolcz Márton ur házában, a Huszárterén két szoba, egy alkoven, konyha, két éléstár és pincze minden pillanatban bérbe kiadó. Esetleg butorzzattal ellátva, tiszt lakásul is kivehető. — Effelől beszélni lehet Lukács Géza megyei aljegyző urral.

Megvétetnek.

Egyes jobb munkák, valamint egész könyvtárak készpénzen megvétetnek. Ajánlatok Dobrowsky Agost könyvkereskedőnek Budapest, IV. egyetem utca 2. sz. küldendők.

Regále épületek eladása.

A rozsnói püspökségnek tulajdonát képező — gömörmezei Rozsnyó városában — Sajó Püspöki és Velkenye — továbbá abaujtornamegyei Somodi községében fekvő vendéglők (kocsma épületek) gyógy-fürdők és tartozékaik, zárt ajánlati versenyvel egybekötött szóbeli árverés útján, külön-külön elfognak adatni.

Az árverés a rozsnói épületekre nézve folyó évi szeptember hó 23-án Rozsnyón. — a sajópüspök-velkenyiekre nézve szeptember hó 25-én Sajópüspökiben. — s végül a somodi községbeliekre nézve szeptember hó 28-án Somodiban, mind három helyen az uradalmi gazdasági irodákban, — fog mindenkor délelőtti 10 órakor megtartatni.

Mennyiben az eladásra kijelölt ingatlanok esetleg hasznosbérbe is adatnak; ajánlatok erre vonatkozólag is benyújthatók.

A részletes feltételek a püspöki jószág-igazgatóságnál Rozsnyón s Sajópüspöki és Somodiban az uradalmi gazdasági hivataloknál betekinthetők.

Kelt Rozsnyón, 1889. szeptember hó 14-én.

FÁBIÁN FERENCZ,

2-2 püspök-uradalmi jószágigazgató.

Hirdetmény.

4180. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Nyustyai takarékpénztár és a tiszolczi kölcsönsegélyző-szövetkezet végrehajtónak Balázs János alperes végrehajtást szenvedő ellen 90 forint 125 forint tökéketelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő Fűrész községben fekvő a fűrész 65. sztk. A. 1-9. sorsz. a. foglalt 45/96 urb. telekből 39. sz. házból Balázs Jánost illető kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1889. évi október hó 2-ik napján d. e. 10 órakor Fűrész községben a község bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 39 forint 40 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombatban, 1889. évi jun. hó 14. napján. A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Hánrich, kir. tszéki bíró

Hirdetmény.

4252. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy ifj. Péter János és Kovács Julianna végrehajtónak Kurapta Zsuzsanna végrehajtást szenvedő elleni 487 forint 10 kr. tökéketelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő Meleghegy községben fekvő meleghegyi 45-ik sztkbe foglalt ingatlanra az árverést 609 forinttal ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889. évi október hó 4-ik napján d. e. 10 órakor Meleghegyen megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 60 forint 90 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombatban 1889. évi június hó 19-ik napján. A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Hánrich kir. tszéki bíró.

VÉGHLESI
VERA-forrás
Hazánk legtisztább, legolesőbb és legjobb szénsavdús, égvényes
SAVANYUVIZÉ.
VÉGHLES SZALATN N (Zólyommege.)
Főraktár RIMASZOMBATBAN:
4-10 KERN ADOLF urnál.

Hirdetmény.

4380. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Giezey János felperes végrehajtónak néhai ifj. Kövesdy János végrehajtást szenvedő elleni 62 forint 50 kr. tökéketelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő Melléte községben fekvő a melléte 68. sztkben foglalt 42. 43. 44. 47. hrsz. beltelek, és 69. számú házból B. 3. alatti ifj. Kövesdy Jánost illető 2/8 rész jutalékára 187 forint, melléte 49. sztk. A. 1-15. sz. alatti 2/8 urb. telekből 48. számú házból és urb. erdő s legelő illetményből B. 5. alatti ifj. Kövesdy János nevében álló 2/16 rész jutalékára az árverést 401 forinttal ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889. évi október hó 14-ik napján d. e. 10 órakor Melléte községben a község bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis melléte 68 sztkvi birtokra 18 forint 70 krt., melléte 49. sztkvi birtokra 40 forint 10 krt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombatban, 1889. évi június hó 28. napján. A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Hánrich, kir. tszéki bíró.

Hirdetmény.

4411. sz. — A rimaszombati kir. tszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a tornallyai takarékpénztár felperes végrehajtónak Korenko Neitusz sztarnyai végrehajtást szenvedő elleni 170 forint tökéketelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő Sztárnya községben fekvő a sztarnyai 26. sztk. foglalt 38. hrsz. beltelek és 39. számú házból Korenko Neitusz nevében álló 2/6 rész jutalékára az árverést 500 forinttal ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889. évi október hó 23-ik napján d. e. 10 órakor Sztárnya községben a községi bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 50 forintot készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombatban, 1889. évi jun. hó 26. napján. A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Hánrich, kir. tszéki bíró.

Pénzt

sorsjegyekre, értékpapírokra, bank, zálogjegyekre, vidéki takarékpénztári részvényekre, részletivekre, arany- és ezüst pénznemüekre bármily összegig olcsón ad

LÓRY J.

banküzlete

Budapest, IV., hatvani-utca 17.

Hirdetmény.

3500. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Rozsnyói kegyes alapítványok felperes végrehajtónak Csitz Márton ifj. Csitz András s társai végrehajtást szenvedő elleni 600 forint tökéketelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő Lekenye községben fekvő lekenyei 17. sztkben foglalt 20. hrsz. beltelekből és 17. számú házból, erdő s legelőből B. 1-4. alatti Csitz Márton és ifj. Csitz András 2/3 részére 273 forint és a lekenyei 72. sztk. A. 1-41. sor szám alatti 2/4 urb. külsőségből Csitz Márton és ifj. Csitz András 2/6 részére az árverést 952 forinttal ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889. évi október hó 11-ik napján d. e. 10 órakor Lekenye községben a község bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis lekenyei 17. sztk. birtokra 27 forint 30 krt. lekenyei 72. sztkvi birtokra 95 forint 20 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombatban, 1889. évi május hó 16-ik napján. A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Hánrich kir. tszéki bíró.

STEINFELD és FISCHER

férfi-szabó üzlete
MISKOLCZON.

Értesítés.

A n. é. közönséget tisztelettel értesítjük, miszerint az őszi-téli idényre ujdonságok és különlegességek angol, francia és belföldi divatelmékben a legnagyobb választékban megérkeztek.

A ruhák izlésteljes elkészítése és elegáns kiállítására jövőre is a legnagyobb figyelmet fordítani főtörekvésünk leend.

A jelenleg nagy kedveltségnek örvendő londoni-divat formái üzletünkben megtekinthetők.

Kívánatra szövetmintákat jutányos árak jelzésével — divatkép kíséretében — bérmentve készséggel küldünk.

A rimaszombati, rimaszécsi és putnoki országos vásárok alkalmával mérték szerinti rendelések felvétele céljából jelen vagyunk.

Kiváló tisztelettel:

STEINFELD és FISCHER
MISKOLCZON.

1-3

A dunáninneni ev. egyházkerület legújabb határozatai.

A magyarhoni ev. egyetemes gyűlés előtt a dunáninneni egyházkerület is megtartotta évi közgyűlését Pozsonyban. — Talán nem lesz érdektelen, ha e kerületnek a magyarhoni evangélikusokat és a magyarságot egyáltalán érdeklő fontosabb határozataival a magyar közönséget e lap hasábjain is megismertetjük.

Olyan határozatok ezek, a melyek arra vallanak, hogy — a dunáninneni egyházkerületi, ugymint a kishonti esperességi gyűléseken a pánszlávok képezik már a döntő többséget, dominálják a helyzetet, s hogy azokon a gyűléseken derek tótjaink, a kik különben mindig jó hazafiinak tartják magukat, a mit csak akarnak, mindent keresztül visznek, a mi természetesen csak a magyar és egyházi érdekek rovására történik.

A dunáninneni egyházkerület többek közt tárgyalta: Mudrony, nyitrai és turóczy esperességi felügyelő fegyelmi ügyét, mely röviden abban áll, hogy az egyetemes gyűlés ellene fegyelmi vizsgálatot indítván azért, mert evang. esperességi felügyelő léte részét vett az ismert kievi pánszláv ünnepélyen, mely eseménye az egyetemes gyűlés azon hazafias határozatában ütközik, mely szerint a pánszlávizmus kánoni vétségnek tekintendő, tehát pánszláv ember nem lehet egyházi tisztviselő, ez ügyben sorshuzás útján valamely más dunáninneni esperességnek kellett volna eljárnia. — A kerületi gyűlés többsége elutasította a sorshuzást s a fegyelmi ügyet a nyitrai és turóczy esperességekhez, a melyekben Mudrony-nak legtöbb híve van s kikhez még a kishonti bajtársak, Tiszoleztól Pongyelokig sem hasonlíthatók, tette át. — Elképzelhetjük, hogy ezek a nyitrai és turóczy urak mily szépen járnának el kedves, imádozt Mudronyuk ügyében!

A kerület tárgyalta továbbá br. Prónay Dezső egyetemes egyházi felügyelő ügyét. — Ugyanis e kerület derek tótjai s bizonyára a kishontiak is, ugylátszik, igen fáznak e derek, kitünő, nagyérdemű, egyházi és nemzeti érdekeket egyaránt szívén viselő férfiú erélyességétől s szeretnék őt nem látni a méltóságos felügyelői széken. — Mit eszeltek ki hát a dunáninneni? Br. Prónayra nézve kigondolták és határozatilag kimondták az össze férhetetlenséget, hogy t. i. vagy képviselő vagy pedig egyetemes felügyelő legyen, mivel neki — ugymond — hivatala szerint a főrendi házban a helye, ő pedig a képviselőházban ül Szegény tótjaink! Vajjon mit nyernének vele, ha br. Prónay nem a képviselő, hanem a főrendi házban ülne? Bizony ott sem hajtaná malmatokra a vizet; ott is csak Prónay felügyelő és hazafi maradna! Tehát félre a haszontalan kísértésekkel!

Ugyan a kerületi gyűlés határozott az anyakönyvek vezetésének kérdésében. — Ugyanis az egyetemes közgyűlés meghagyta volt, hogy az anyakönyvek a dunáninneni kerületben is magyar nyelven vezetendők, de azon lelkészeket, kik a magyar nyelvet nem bírják s agg koruknál fogva már el sem sajátíthatják, a melynek ugyan nem sokan vannak, az illető kerületi püspök felmentheti e kötelezettségtől, ha e végett nála jelentkeznek. Tette volt pedig ezt az egyetem azért, mert ama, a magas kormányhoz tett felterjesztésére, miszerint ez törvényhatóságilag intézkedjék, hogy az anyakönyvek magyar nyelven vezetessenek, azt a választ kapta, hogy a nemzetiségi törvény az illető egyházközségekre bizta az anyakönyvek vezetésének ügyét, — vagyis, hogy a törvényt megváltoztatni nem lehet.

Nem csoda, ha tótjaink erre támaszkodva, a kerületi gyűlésen megtagadták az egyetem iránt tartozandó engedelmességet, s mikor Geduly püspök jelentette, hogy ez ügyben a felmentésért egy lelkész sem jelentkezett nála, a tótok között nagy zaj támadt, s hangosan kiáltottak: „bizony nem is fog jelentkezni senki,“ a mi természetesen annyit jelent, hogy az anyakönyveket, az állam és egyház eme legfontosabb okmányait, ott ezentul is tót nyelven fogják vezetni. — Sajnos, hogy a magyar kormány e tekintetben erélyesen föl nem lép, s hagyja kényök-kedvök szerint cselekedni a magyar állam legfontosabb okmányai-val. Mintha bizony a nemzetiségi törekvéseket kissé nem lehetne az állam érdekeinek megfelelőleg módosítani!

Sőt kevéske mult, hogy az a kerületi gyűlés, bizonyos Jánoska György, egy árvamegyei jász-novai lelkész indítványára, kit a magyar közönség becses figyelmébe ez uton is ajánlunk, határozatilag ki nem mondta azt, hogy az egyetemes gyűlés ama végzését, mely a pánszlávizmust kánoni vétségnek tekinti, magára nézve kötelezőnek nem ismeri el, s hogy a pánszlávizmus az evangéliommal nem ellen-

kezik. — Természetes, hogy így csak ők beszélhetnek!

Ime, így állanak már a dolgok Dunáninnen. — Hogy ilyen határozatok hozattak, az csak onnét van, mert a kerületi gyűlésen tót atyáinkiai többségben voltak. — Sajnálni kell, az igaz, az ilyen állapotokat; sajnálom én is, nem azért, hogy magam is lutheránus ember vagyok; nem azért, hogy ilyesmi az ev. egyházban történik, hogy megint erről van szó, mert hiszen tudjuk, hogy az ev. egyházat, mint egyetemet, semmiféle pánszlávizmussal vádolni nem lehet, hogy ez az egyház a hazafiságnak mindig erős bástyája és terjesztője volt; tudjuk, hogy ha itt, más felekezeti egyházban is vannak egyes emberek, a kiket Szibériába kellene innét küldeni, — de sajnálni kell, és sajnálom én is, hogy az evang. vallásu világi urak, legyünk őszinték, nem vesznek részt tömegesen az egyházi, esperességi és kerületi gyűléseken, a hogy nem vettek részt a Dunáninnen s többségre hagyják és hagyaták vergődni a tulajdonképeni — kisebbséget.

Nagy baj ez, az igaz, de e bajon segítve lesz akkor, ha világi uraink, a kik minden esperességben és kerületben igen szép számmal vannak s befolyásos emberek, ellátogatnak oda, a hol szavazni s az ellentétet legyőzni kell. — Ez lesz a pánszlávizmus megoldásának egyik módja, mint Dunáninnen, ugy másutt.

Különben a zsinat, mely 1891-ik évre tervezetik, reméljük, kissé meg fogja rostálni azokat, a kik konkolty hintenek a tiszta buza közé. — Fáznak is tőle tót atyáink, azért nem kell nekik a zsinat, azért szavaztak ellene mindenütt. Kishontban is, amint a folyó évi augusztus hó 6-án Rimaszombatban megtartott esperességi gyűlésen beadott szavazataik is bizonyítják,

Ego.

Gömörvármegye legtöbb adót fizető megyebizottsági tagjainak 1890. évre összeállított ideiglenes névjegyzéke: (Vége.)

51. Dráskóczy László földbirtokos 566-59 kr.
52. Hámos Zoltán földbirtokos 556-86 kr.
53. Bélik Iván földbirtokos 553-65 kr.
54. Sebők Pál földbirtokos 526-77 kr.
55. Máriássy Barnabás földbirtokos 520— kr.
56. Ifj. Szentmiklóssy Kálmán földbirtokos 502-16 kr.
57. Báro Nyáry Sándor földbirtokos 493-35 kr.
58. Kovács János földbirtokos 488-70 kr.
59. Moesz Miksa földbirtokos 486-92 kr.
60. Czibur Pál földbirtokos 483-40 kr.
61. Fornéth Jenő kir. tszéki elnök 481-56 kr.
62. Id. Löcherer Tamás kir. járásbíró 473-58 kr.
63. Okolicsányi Gáspár földbirtokos 467-25 kr.
64. Máriássy Andor földbirtokos 462-99 kr.
65. Ebeeczy Elek földbirtokos 461-95 kr.
66. Fáy István földbirtokos bérlő 450-42 kr.
67. Kubinyi Géza főszolgabíró 447-11 kr.
68. Tornallyay Dezső földbirtokos 441-41 kr.
69. Czékus László földbirtokos 436-35 kr.
70. Lukács Béla földbirtokos 428-89 kr.
71. Tóth Endre ügyvéd 425-30 kr.
72. Latinák Sándor földbirtokos 422-07 kr.
73. Latinák Frigyes földbirtokos 422-06 kr.
74. *Dr. Török János járási orvos 410-66 kr.
75. Bornemisza Boldizsár rendőrtiszt 397-67 kr.
76. Böhm József fakereskedő 390-19 kr.
77. Szontagh Zoltán főszolgabíró 384-92 kr.
78. Putnoky Mór földbirtokos 382-39 kr.
79. Tornallyay Zoltán földbirtokos 382-03 kr.
80. *Lovesányi Soma ügyvéd 381-24 kr.
81. Horváth László földbirtokos 368-24 kr.
82. Sallay Pál földbirtokos 365-32 kr.
83. Bjel Mihály regálébérlő 362-76 kr.
84. *Ragályi Géza földbirtokos 358-46 kr.
85. Kubinyi Kálmán földbirtokos 357-71 kr.
86. Ifj. Hegyessy Sándor ügyvéd 356-13 kr.
87. Engel Adolf kereskedő 354-32 kr.
88. Nehrer Mátyás kereskedő 346-05 kr.
89. Fekete Nándor gyógyszerész 344-86 kr.
90. Gasko János timár 344-13 kr.
91. Rosenberg Márton 343-43 kr.
92. *Csider Károly ügyvéd 340— kr.
93. Hubay László földbirtokos 338-52 kr.
94. Nagy Sámuel curiai bíró 332-15 kr.
95. Bornemisza László alispán 330-65 kr.
96. Kubinyi József földbirtokos 325-95 kr.
97. Madarassy Gyula földbirtokos 325-04 kr.
98. Szentiványi Árpád földbirtokos 324-49 kr.
99. Dancs László földbirtokos 320-32 kr.
100. Kőváry Ödön ügyvéd 320— kr.
101. Vajda András földbirtokos 316-55 kr.
102. Máriássy Géza földbirtokos 312-78 kr.
103. Remenyik Andor földbirtokos 312-62 kr.
104. *Kishonthy Gyula ügyvéd 300-76 kr.
105. Marton János ügyvéd 300-62 kr.
106. Tomcsányi József földbirtokos 291-83 kr.
107. Hennyei Kálmán ügyvéd 285-40 kr.
108. Stefancsok Márton vendéglős 284-65 kr.
109. Eseczgy Ferencz ügyvéd 284-65 kr.
110. Matheidesz Sámuel földbirtokos 283-55 kr.
111. Adam Markus kereskedő ügynök 282-38 kr.
112. Abaffy Gusztáv földbirtokos 275-53 kr.
113. Baksay József kereskedő 275-53 kr.
114. Ujházy László földbirtokos 275-43 kr.
115. *Komjáthy István ref. pap 274-62 kr.
116. Szentmiklóssy Sándor földbirtokos 273-04 kr.
117. Marko J. Imre bórkereskedő 272-13 kr.
118. Stolez Márton vaskereskedő 271-71 kr.

119. Horváth János földbirtokos 269-37 kr.
120. Dr. Maurer Arhur járási orvos 268-86 kr.
121. *Hoffmann Miksa kereskedő 264-44 kr.
122. Ruthényi Béla földbirtokos 262-60 kr.
123. Török Bálint földbirtokos 262-12 kr.
124. *Malatinszky Frigyes földbirtokos 262-02 kr.
125. Thuránszky Marcell földbirtokos 260— kr.
126. Thuránszky Adam földbirtokos 258-37 kr.
127. Dr. Marko Sándor kir. közjegyző 254-16 kr.
128. Liptay József magánzó. 254-06 kr.
129. Pongrácz Pál földbirtokos 253-47 kr.
130. Hamaliár Károly gyógyszerész 252-69 kr.
131. Vattay Antal földbirtokos 250-96 kr.
132. Szontagh Pál földbirtokos 250-82 kr.
133. *Fehérváry János nyug. tszéki bíró 250-78 kr.
134. Kubinyi Imre földbirtokos 250-45 kr.
135. Id. Szabó László földbirtokos 250-40 kr.
136. Alitiz Miklós földbirtokos 250-30 kr.
137. Szentiványi Géza földbirtokos 249-31 kr.
138. Kubinyi Aladár földbirtokos 249— kr.
139. *Czibur Kálmán mérnök 246-72 kr.
140. Ifj. Basilidesz János kereskedő 246-66 kr.
141. *Dr. Marikovszky Gusztáv orvos 246-50 kr.
142. Kubinyi Manó földbirtokos 246-49 kr.
143. *Ethey Károly kir. aljárásbíró 244-90 kr.
144. Záborszky György földbirtokos 244-60 kr.
145. Kubinyi Andor földbirtokos 242-32 kr.
146. Samoskeőy Agoston földbirtokos 237-55 kr.
147. Pazár Andor járásorvos 236-65 kr.
148. Stelkovits Károly földbirtokos 236-54 kr.
149. Vrbjár Péter r. k. lelkész 235-28 kr.
150. Horváth József földbirtokos 233-85 kr.
151. Bernáth Gyula földbirtokos 232-52 kr.
152. Babarik Márton földműves 231-84 kr.
153. Gál János urad. igazgató 230-45 kr.
154. Ossko Lajos földbirtokos 230-04 kr.
155. Szikora Agoston szeszgyáros 229-66 kr.
156. Grünmann Arnold fakereskedő 227-27 kr.
157. Kollár János földműves 226-62 kr.
158. Rolko József bérlő 225-44 kr.
159. Madarassy Dezső kir. tszéki bíró 224-37 kr.
160. Csehkovács István földbirtokos 223-86 kr.
161. Remenyik Pál földműves 221-97 kr.
162. Groszmann Jakab kereskedő 217-09 kr.
163. Langhoffer Sámuel bérlő 214-77 kr.
164. Gutlohn Henrik magán-orvos 214-54 kr.
165. *Bráz János róm. kath. lelkész 212-84 kr.
166. Máriássy Gyula földbirtokos 209— kr.
167. Beliczky Viktor kir. közjegyző 207-02 kr.
168. Ifj. Szabó László földbirtokos 204-38 kr.
169. Varga József kereskedő 199— kr.
170. Vojtko János földműves 196-82 kr.
171. Batta Samu birtokos 195-03 kr.
172. Mayer Sándor nyug. tábornagy 194-40 kr.
173. Daxner István nyug. es. kir. tisztv. 188-76 kr.
174. Id. Hegyessy Sándor ügyvéd 186— kr.
175. Grünbaum József bérlő 183-40 kr.
176. Kiss Károly mézárós 180-79 kr.
177. Id. Szentmiklóssy Kálmán földbirtokos 179-28 kr.
178. Mészáros Bálint róm. kath. lelkész 178-59 kr.

12425. sz. — Az 1886. évi XXI. t. cz. 28. §-ának rendelkezéséhez képes a névjegyzék bemutatott másolata a vármegye rimaszombati székházának kapujára kifüggesztetvén: erről az érdekelt közönség azon hozzáadással értesítettik, hogy a névjegyzék ellen általában vagy személyre vonatkozólag különösen is felszólamlást adni, mindenkinek jogában áll, s a felszólamlást a folyó szeptember hó 17-től október 1-ig bezárólag ezennel kitűzött 15 napi határidő alatt, alulírt hivatalnál beadható.

Rimaszombatban, 1889. szeptember 16-án.

Alispán helyett: Ujházy, főjegyző.

Rimaszombat város régebbi jegyzőkönyveiből.

A torony-gomb levétele.

Anno: 1729.

A toronyon lévő aranyos gomb levétetett vala azon okból: hogy ez előtt egy néhány esztendővel a városban inquantirizált Oberst-Wachtmajster negédeségtől, vagy mástól viseltetvén a Quartélyárul, ugymint az Horváth háza féle udvarrúl, stuez-puskával, circiter nyolcz helyen által lövöldözte: — és azon lyukakból (melyekben a verebek esztendőnként fészket szoktanak vala rakni) az eső viz az árboez-fára, arra tudniillik, a melyen a Gomb áll, leszolgálván, a nedvessége miatt idővel megvesztegethetett (sic! értsd megromolhatott) volna és successu temporis a Gomb is rajta lévő keresztrel, földal és az előtteni kakas helyében ujonnan csinált kakással leesvén, a városnak nagy kárával öszverpmolhatott volna. — Azért azon okokból a gomb levétetvén, a lyukak velenezi sárga rézzel, az ötvös ezéh által subtiliter beföldoztattak és tanácsunk által adott négy körmötzi aranyakkal ezen földozások meg is aranyoztattak. — Annakutánna a Gomb embersége úri emberek, akkori Birák úrék és tanácsunk némely tagjai jelenléteben szép tiszta búzával megmérlettetett, melyben ment tetözve egy kila és egy fertálybeli búza, úgy aztán ujonnan előbbeni helyére feltétetett. Feltétetésének és levételének penig módja igen subtilis és majd megfoghatatlan volt: — mivel egy ifju molnár mesterember, circa 22 esztendő, Adam nevű, a toronyban a sugárán levérvén circiter 20 vagy 30 darab zsindelevt, azon lyukon kidugott egy szál fenýűfát, hat ölbül álló, olyat, mely a toronyban szintén a tetejéig felért, azon fát ide alatt ösztörű faformájára megfordulván, a midőn belőlről a toronyból egy-egy lyukkal előbb-előbb kidugatta volna, minden lyukában, a zsindeleveten kívül, egy-egy rófnyi vagy singnyi jó száraz faragott fát vert mindaddig, miglen azon szálfá a gombnak magosságával megegyenlődött, mely egészen kitolatattván, olyan volt valamint az veremben lévő ösztörűfa: — azt ösztán a toronyban lévő kötözésekhez jó láncokkal és kötélekkel megkötözvén, azon a fán alá és feljáván vette le és tette fel is felicissime minden kár nélkül a gombot minden accessviumival együtt. — Ezen Adam mester molnár legénynek végben vitt munkájáért adattatott 43 magyar forint és két nadrág; — az ötvösöknek a munkájokért 10 fnt, a kakas csinálásért a kovácsnak 2 fnt 70 denár.

Vármegyei újdonságok.

Meghívó. A „gömörmezei ált. tanító-egylet”-nek nagyüzemi járásköre f. évi október 10-én d. e. 10 órakor Pohorella vasgyárban a tisztí kaszinó termében nyilvános gyűlést tart, melyre a kör tagjai és a tanügy-barátok ezezen tisztelettel meghívotnak. — **Tárgysorozat:** 1. Előki megnyitó. 2. A múlt körgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése. 3. „Mily módon és mily mértékben alkalmazandók a játékok a népiskolai nevelés keretében?” előadja Szabó Endréné. 4. „Milyen módszert kövessen a tanító a számtan tanításánál, hogy a növendékeket a gyakorlati életre előkészítse?” felolvassa Mánczos József. 5. Folyó ügyek és indítványok. 6. A tagdíjak beszedése. — Együttal van szerencsém a t. kartárs urakat ügyrendünk 2. és 3. s alapszabályaink 3. és 18. §-ára figyelmeztetni, melyek szint a gyűlésen való megjelenés és fontos okok miatti elmaradás igazolt bejelentése, minden egyesületi tagnak erkölcsi kötelességévé tétetik. Nádorvölgyben, 1889. szept. 24-én. Ertl Heribert, körelnök.

Simon Károly gömörpányi lakos, nős, négy gyermek atyja, folyó 18-án este a fél nyolcz órakor Rozsnyó felé haladó, 3112. számu személyvonat elé feküdt öngyilkossági szándékból. A vonatvezető messzebből észrevette, hogy egy nagy fekete esomó van a sínen és erősen fűtyengtetett, de mivel nem mozdult, kénytelen volt a vonatot ellengőzzel megállítani, a mi részben sikerült is, mert az öngyilkosjelöltnek csak a lábfejét vágta le a gőzös első kereke, s azonnal megállott s így nem zuzhatta szét az egész testet. Az embert fölverték a vonatra s a gömörpányi államason tették le, hol a vonaton utazó oszgyáni, pelsőzi orvos közzögte be sebeit. A műtét alatt a szenvedő kést kért, hogy megölje magát. Különbben ez az ember már másszor is ki akarta magát végezni, de akkor levágták a kötélről. Midőn ennek hira a faluba eljutott, a rokonok részéről nagy volt a jajveszékelt.

Nádorvölgyben az időjárás az utolsó napokban igen megváltozott; esős, hideg napok járnak éjjelenként nagy derekkel. Első dér volt e hó 15—16-ki éjjel, mely a kertekben mindent megfagyasztott. A Királyhegy már hóval van borítva és nincs rá kilátás, hogy az ott lakók ez évben még egyszer lássák öreg homlokát.

Nyilvános nyugtázás. A gömörmezei magyar közművelődési egyesületnek folyó hó 16-án Nagy-Rőczen tartott közgyűlést követő közbejött toásztokért befolyt a nagyüzemi kör pénztárába 7 forint; és pedig: Szabó Lajos urtól 1 frt, Hámos László urtól 2 frt, Mihálik Dezső urtól 1 frt, Gál György toásztjéért többektől 3 frt. — Fogadják a kör nevében köszönetemet. — Nagy-Rőcze, 1889. szeptember 17. Halasi Gyula, körpénztárnok.

Vegyes hírek.

Az erdőéri szakvizsgák f. évi október 21-én és következő napon Budapesten, Pozsonyban, Beszterezben, Miskolcon, Kassán, Maramaros-Szigeten, Debreczenben, Kolozsvárt, Brassóban, Nagy-Szebenben, Temesvárt, Zomborban, Pécsen és Szombathelyen a vármegye házában d. e. 9 órakor fognak megkezdetni s megtartani. — Kik ezen szakvizsgát letenni szándékoznak, hiteles bizonyítványukkal felszerelt folyamódványukat a vizsgák színhelyére illetékes kir. erdőfelügyelőhöz nyújtsák be.

Értesítés. A nagymt. m. kir. kereskedelemügyi miniszter ur 45.371. sz. alatti leiratában értesíti a kamarát, miszerint a hazai vasuti állomásokon feladott a lakrámákra néve díjkezelvény engedélyezését indokoltan találván, utasította a m. kir. a vasutak igazgatóságát, hogy ilyen küldemények után 5000 kg. feladása esetén helyi díszabásának. A. osztályu teteleit, bármely mennyiség feladása esetén, pedig ugyanazon díszabás II. osztályu díjtételeit alkalmazza. — Ezen intézkedésre az érdekelt iparosok figyelmét felhívjuk. — Miskolcon 1889. szeptember 18. A kamara elnöksége: Radvány István, elnök. Dr. Kovács Gyula, titkár.

Értesítés. A m. kir. államvasutak igazgatósága megküldte a kamarának a folyt aczélból való keresztözések szállítására vonatkozó pályázati hirdetményét, mit azal hozunk tudomására az érdekelteknek, hogy a pályázati feltételek alóírt iródban megtekinthetők. — Miskolcon, 1889. szeptember 18. A kamara elnöksége: Radvány István, elnök. Dr. Kovács Gyula, titkár.

Evangelikus népiskola ezimén nevelési és oktatásügyi havi folyóiratot szerkesztenek Kapi Gyula és Papp József soproni képezdei tanárok, kik közül utóbbi 3 éven át a nagyüzemi polgári iskolának jeles és kedvelt tanára volt. Ezen folyóirattól most vettük a szeptemberi füzetet. Tartalma: Üdvözlét Szentmártoni Radó Kálmánhoz. A dunántúli egyházkerület közgyűlése Sopronban. A természet-tudomány a népsk. vallásos nevelés szolgálatában. Részletes tanmenet a lakóhely ismertetés tanításához. A falusi iskolavizsgálat. Rendes rovatai a társas, egyesületi élet, irodalom, vegyesek. A félévenként 1 frtért kapható jeles folyóiratot az érdekelt ev. tanítóknak és isk. hatóságoknak csak ajánlhatjuk.

Az utolsó világiállítási kirándulás. A magyar államvasutak menetjegyirodája tekintettel arra a rendkívüli érdeklődésre, melylyel az eddigi három párisi kirándulás találkozott, s különösen arra, hogy kereskedőink, iparosaink, gyárosaink, leginkább a bekövetkezett őszi évadot tartják magukra néve a legalkalmasabbnak arra, hogy Párisba utazzanak a jövő hónapban, október 10-én rendez meg egy, s ez uttal utolsó kirándulást Párisba. E kirándulásra, ép úgy, mint az elsőkre, lehet jegyet váltani teljes ellátással 8 napra, vagy a nélkül, megjegyezvén, hogy az ellátás módja akként van szervezve, hogy a turista választ hat Párisnak mintegy 20, különböző pontokon fekvő vendéglője között, s így nem kell az étkezés miatt abban a fogadóba, a hol lakik, visszatérnie. — Több ilyen vendéglő magán a kiállítás területén is van. A kirándulás jegyei 30 napra érvényesek. A résztvevés árai, valamint egyéb részletek felől kézséggel nyujt felvilágosítást a menetjegyiroda (Budapest, Hungária szálló), mely kívánatra bárkinek megküldi a kirándulás részletes programját is.

A Pesti Hírlap, demokratikus irányu politikai napilap, közkeveltségénél fogva valóban nem szorul dícséretre vagy ajánlgatásra. Az új évnegyed küszöbén nem mulasztatjuk meg sem el, hogy meg ne említsünk egyet-mást abból, mit e lap szerkesztősége velünk közöl. A „Pesti Hírlap” különös sulyt helyez a hír-szolgálatra; mit bizonyít az is, hogy e lapnak van leggazdagabb hír- és távirat-rovata. Napi híreinek nagyobb részét is vidéki tudó-

sítói sürgönyileg küldi meg, mert a levélbeli tudósítást ma már nem tartják elég gyorsnak. S az is érdekes adalék a hírlapirodalom rohamos fejlődésének történetéhez, hogy — a mi szinten unikum — a „Pesti Hírlap” immár rendszeres havi fizetésben részesíti a nagyobb vidéki városokban levő rendszeres tudósítóit. Ez a fizetés 25—50 frtig terjed s tudósítókat még folyton szerzödött. Így eléri a lap, hogy eredeti tudósítók dolgában egy más újsg sem versenyezhet vele. Három előkelő bécsi lappal (Neue Freie Presse, Neues Wiener Tagblatt és Presse) áll olyatén összekötötésben, hogy azok szerkesztői a saját külföldi eredeti távirataikat megsürgönyözik a „Pesti Hírlapnak” is, s így a legérdekesebb politikai híreket a legelőkelőbb külföldi lapokkal egyidejűleg hozhatja. Belmunkatársai a legjobb nevű politikusok, publicisták, tárczairók s a legkiválóbb journalisták. Hogy tárczái a legjobban megválogatvák, közismert dolog. Negyedévenként több regényt és novellát közöl. Ad kéthetenként zenemellékletet és sorolási tudósítót is, (két oly melléklet, melyet egyedül a „Pesti Hírlap” nyujt előfizetőinek.) Szerkesztői üzeneteinek mindig élénk és tartalmas rovata máris országos hírre s kedveltségre kapott. Mutatványszámokat egész hétig küld ingyen a kiadóhivatal (Budapest, nádor-utca 7. sz.), hova az előfizetési pénzek is küldendők; még pedig negyed évre 3 frt 50 kr., egy óra 1 frt 20 kr.

Magyar Közmondások Könyve ezimű terjedelmes munkán dolgozik Sirisaka Andor pécsi tanító, kinek neve „A babonáról” szóló jeles népkönyvének megjelenése óta nem ismeretlen. Szerző — mint ő azt velünk tudatja — eddig körülbelül 7000 válogatott magyar közmondást és példabeszédet gyűjtött össze, betűrendben csoportosítva és rövid magyarázatokkal kísérve azokat. Hogy műve lehetőleg az összes magyar közmondásokat foglalja magában, az ország több vidékére írt egyesekhez magán leveleket. Eddig több mint százan küldtek be hozzá az illető vidékről gyűjtött magyar közmondásokat. Ez alkalommal pedig mindazokat, kik bármilyen oknál fogva levélileg ez ügyben föl nem kerestettek, fölkeri — legkivált a vidéki papságot és tanítókat — hogy az irodalom érdekében minél többen legyenek segítségére munkájának. Küldjék be hozzá a vidékükön ismert s főleg a nép ajkáról ellesett magyar közmondásokat, lehetőleg legrövidebb magyarázatokkal és legkésőbb f. évi október 31-ig. A kik több oly közmondást küldenek be, melyek eddig szerző kéziratában nincsenek meg, azok tisztelet-példányt kapnak s az összes munkatársak nevei, társadalmi állásuk s lakóhelyük a mű végén betűrendben ki fognak nyomtatni. Nagy köszönettel veszi továbbá a mű szerző-kiadója, ha valaki e tárgyához használható kufforrásokat nevez meg s küld be hozzá ideiglenes használatra. Ez ideig Szirmay, Erdélyi, Wigand-Czanyuga és Szvorényi ide tartozó művei vannak bírtokában. A mű kéziratát egy jeles akadémikusunk fogja átvizsgálni s az előszót egy tehetséges nyelvészünk írja hozzá. A könyv terjedelme 18—20 ivre (288—320 oldal) rug föl s előfizetési ára 1 frtban állapított meg, mi épen nem mondható magas árnak, tekintetben véve azt, hogy ily fajtájú irodalmi termék iránt csak igen kevesen érdeklődnek. Sirisaka leginkább a középiskolai tanárok közül a nyelvszakkal foglalkozókra, a népirodalom munkásaira, továbbá a papság és tereköv kartársainak pártfogására számít. A „Magyar Közmondások Könyve” legkésőbb 1890. január első felében hagyja el a sajtót s az előfizetőknek bérmentve és az előre nem fizető megrendelőknél utóféltét fog megküldeni. Az esetleg megmaradt példányok bolti ára 1 frt 50 kr. lesz. Tekintve a szerző által kitűzött s kétségkívül el is érdemű szép és nemes ezelt, az irodalom érdekében kézséggel adunk helyet e megkeresésnek s kívánjuk, hogy mindazok, kiknek ugy szellemi támogatására, mint anyagi pártfogására számít a szerző, minél előbb küldjék be hozzá kéziratukat, illetve előfizetéseiket. Gyűjtők 5 előfizető után a hatodik példányt ingyen kapják. A kéziratok és előfizetési pénzek ily cím alatt küldendők: Sirisaka Andor, tanító, Pécsen.

Az Ország-Világ, e legnagyobb és legszebb magyar képes és szépirodalmi lap, mely Benedek Elek gondos szerkesztésében évről-évre nagyobb kedveltségnek és elterjedésnek örvend, ez évvel fennállásának tizedik év-folyamába lépett. Sokkal szebb mult áll e lap mögött, semhogy hangzatos programra volna szüksége. Az „Ország-Világ” rendszer tartalma: egy eredeti és egy fordított regény, több novella, tárcza, ismeretterjesztő közlemények, élet- és jellemrajzok, közlemények s nők részére „Nők Világa” ezimén egy gondosan szerkesztett rovat, melyben számos dívatkép, divatlevél, háztartási, kertészeti teendők s egyéb nőket érdeklő apróságok vannak közölve. — Az „Ország-Világ” előfizetői évenként hat művészi becsű fény-és színyomatu műmellékletet kapnak s ezen kívül minden évben jelen meg külföldi képes lapok példájára egy rendkívüli ünnepi szám, melyet míg nem előfizetők csak 50 krért szerezhetnek meg, a következő évi új előfizetők is ingyen kapják egész éven át. Hyen volt 1888-ban a karácsonyi ajándékul szánt ünnepi szám, mely a képviselőház ötven író tagjának arczképét közli s ugyanazon nagyérdékű dolgozatait, névalírásuk hasonmásával. Megjegyezvén, hogy a nagyérdékű számhoz a benne levő művészi képeken kívül (Litzén-Mayer, Kaulbachtól stb.) egy nagy szabásu színyomatu műmelléklet is volt esotavola (Thuman: „A szerelem tavasza”), azonkívül egy csinos népdal zongorára, s hogy e számot ugy közvetlen a kiadóhivatalnál, mint bármely hazai könyvkereskedés utján meg lehet rendelni. Közöljük néhányank nevet az e számban közleményeket adott képviselők közül: Nevezetesen Jókai, Csernátóy, Mikszáth, Vadnai, Podmaniczky, Abonyi, Kaas, Hegedűs, Visi, Bekszis, Láng, Falk, Grünwald, Apponyi, Szathmáry, László M., Asbóth, Berzevicsy, Wekerla, Helfy, Irányi, Ilyés Bálint, Grecsák stb. E nagyérdékű számot az 1889-ben belépő előfizetők ingyen kapják. — Az „Ország-Világ” munkatársai a régiebb és újabb író nemzedék legjelesebbjei. — Ez ide szerint folyik P. Szathmáry Károly „A szép püspök” ezimű érdekesített regénye s mellette egy rendkívüli érdekes Angol regény. — Tanítók és tanítóknak 10 frt helyütt 8 frtál fizethetnek elő az „Ország-Világ”-ra, melyet 8 frtért rendelhetnek meg az „Egyetértés” és a „Budapesti Hírlap” előfizetői is. — A szerkesztőség nagy gondot fordít a talány rovatára is s a talánymegfejtő előfizetői közt hetenkint érdekes könyveket, stb. sorol ki. — Az „Ország-Világ” könyvárusi uton is megrendelhető, két heti díszes boríték tüzet. Az előfizetés bármikor kezdhető. — Mutatványszámok kívánatra ingyen küldetnek. — Előfizetési feltételek: Egész évre: 10 frt. Félévre: 5 frt. Negyedévre: 2 frt 50 kr.

Elhúzója bekelletvén földani a toronyon lévő lyukat, a melyen kította vala a circumscribált ösztörüt. — Különbben ezt sem eselekedte, hanem gyakran említett Adám egy esigát csinált igen magasan a toronyban belől, s annak arányában a zsindeleyezeten által tolt egy vastag erős kötelet, a melyre ide alatt a földön deszkából egy székecskét csinált s abban belé ülve felvonatta magát a beföldandó lyukhoz és így azon székéből a zsindeleyezeten kívül beföldözta mind az ösztörűnek csinált lyukat, mind penig körös-körül a toronytak fiókyait, romladozásaiabn reporálta s restaurálta ex omni parte.

A gömörvármegyei közigazg. bizottság félévi jelentése az 1889. év első felére.

II. A kir adófelügyelőség ügyköréből

Személyváltozás nem jelentett. Az ügymenetről a szóbelileg előadott havi jelentésekben szó nem volt. A teljesített munka valamint öszeredménye a lefolyt félévre nézve, a mellékelt 3 rendbeli kimutatásban vázolt képletek által nyert számszerű kifejezést.

A kimutatásokhoz képest, az adóelőírás június hó 30-ig 284 községben nem tejeztetett be. Kivetendő volt 813 közvetlenül az adóhivatalnál fizető adókötelese 212016 frt 07 kr. és 75.24 a községül fizető adókötelese 323426 frt 09 kr. — Fogamatositott járási főszozgabirák által 349 zálogolás 125 árverés. — községi bírák által 4264 zálogolás, 569 árverés. — Ingatlan birtok elárvereztetett 36 esetben. A felelősség kimondottat főszozgabirák ellen 4 esetben. Az adófelügyelő által felebbezett ügyben tárgyalattott 24, adózó által felebbezett ügyben 218 eset.

A lefolyt félévben az összes adónemekre befolyt 278246 frt, a mult év hasonló időszakában pedig 287928 frt — tehát ez eredmény egymáshoz viszonyva a lefolyt év tovasára esik 9602 frttal teherül. Azonban — a lefolyt félév végével 250052 frt maradt hátralékban, a tavalyi hasonló időszakban 284464, — tehát a hátralék fogyott 34412 frttal. És mivelhogy a félév kezdetén a hátralék 198542 forint volt, — a hátralék a félév kezdetéhez képest 51510 forinttal fogyott volna.

Egyenes adónemekben kivettett — és pedig földadóban 165230 frt, házberadóban 8373 frt; házosztály adóban 16632 frt, I. II. oszt. kereseti adóban 52227 frt, III. IV. oszt. kereseti adóban 25181 frt. — nyilván. számadásra kötelezett egyleti adóban 6926 frt. — bányadában 8303 frt, — tőke kamat adóban 23858 frt, — általános jövedelmi pótdadóban 68950 frt, összesen 375686 frt 59 kr. Töröltetett azonban elemi csapás folytán 45 frt 19 kr., — fellebbezés folytán 3449 frt 10 kr. behajt-hatalanság következtében 3664 frt, összesen 7153 frt 79 kr. Pótelőírásból szaporodás 12912 frt számbavétel után a kivetés helyesbítettett illetve valóságos főösszege a lefolyt félévre 388601 forinttal mutatott ki.

III. A kir. tanfelügyelő ügyköréből.

Gömörvármegye 281 önálló községe közül 253 bir egy vagy több tanítéttel, a többi 28 pedig iskolailag a szomszéd községek valamelyikéhez van esotavola s így — a mennyiben az egyes községek közötti távolság alig 3 kmnyi — az iskoláztatás lehetősége minden községnek meg van adva. — Ide nem számítva néhány, a községtől távolabb eső puszta, hol a gyermekeknek mikénti oktatása eddigelő megoldást nem nyert.

Ezen félévben újabb iskolák nem lettek szervezve, de e helyett a nyári gyermek-menhelyek a közigazgatási bizottság ismételt intézkedése következtében örvendetes módon szaporodtak, amennyiben az előző félévben létezőkhöz e nyár folyamán még 20 községben felállítottak. Ugyint Nyustya, Felső-Balog, Várgede, Tornallya, Királyi, Sajó-Keszi, Horka, Csoltó, Sajó-Gömör, Sztárnya, Gömör-Pányit, Abafala, Bánréve, Hanva, Lénártfalva, Málé, Szentkirály, Füge, Bejó és Naprágy községekben.

Megemlítendő, hogy a Popros és Rónapatak községekben fennálló két ág. ev. iskola egyesült, mely egyesülés remélhetőleg egy jó iskolát fog eredményezni.

E félévben egyes községekben járványszerűleg fellépett betegségek akadályozták ugyan némileg az iskolába járást s a tanítást, de másrészt a községi előjáróknak a mulasztó tankötelesek szülei szemben tanusított erélyes fellépése apasztotta a mulasztók számát.

Az 192 frt 63 kr. az első félévvel 305 frt 13 kr-ra rug s kétharmadának behajtása igazoltatott a többi még igazolandó.

Kir. tanfelügyelőnek e félévben 40 napon 91 tanítéttel teljesített iskolafelátogatásakor volt atkalma meggyözdni, hogy a nem ezélszerű iskolapületekkel avagy hiányos felszerelésű tantermekkel bíró iskola fenartók lehetőleg igyekeznek a hiányokon segíteni. Új iskola épület emeltetett Lénártfalván. A tanterem bővítettett Gócsón és Szent-Simonban. Czélszerű padokkal, taneszközökkel felszereltettek a meleghegyi, berzetei, kőrösi, ratkó-lehotai, rákosi, ratkó-zdichavai iskolák, s nem hiányoznak nemes keblű tanügybarátok, kik adományokkal az iskola fenartókat ezen törekvésükben támogatják.

A tanügy érdekét mozdítja elő a megye területén létező magyar közművelődési egyesület, mely ugy a tantermek felszerelése, de legkivált a magyarosodás előmozdítása érdekében kiváló tevékenységet fejt ki, minek üdvös eredménye már is észlelhető.

A kir. tanfelügyelő által tapasztalt hiányok megszüntetése tárgyában egyebiránt intézkedtünk nevezetesen a sörégi, tajti, ragályi kath. a hubói, szalóczi ref. iskolák szűk tantermeinek bővítése, Egyházas-Báston és Sziliezén egy második tanterem építése és második tanítói állomás szervezése, a majonai, keleméri, poszobai, szuhafői, zádorfalvai, ragályi és agteleki ref. iskoláknál hiányzó iskolapadok beszerzésének elrendelésére hívtuk fel az illetékes egyházi főhatóságokat.

A tanítók továbbképezése czéljából két ízben jelent meg meggyünkben a méhészeti vándortanító, ki kellő felvilágosítással és utasítással szolgált a méhészet okszerű kezelésére.

Az orsz. tanítói nyugdíjintézet e félévben 5 tanítót rendszeres nyugdíjban s két özvegyet évi segélyben részesített.

Tanítói hátralékos fizetés behajtása egy esetben reudeltetett el.

Tiltott könyvek és taneszközök használata nem észleltetett.